Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Mezőnyárád Község Önkormányzata

2023. - 2028.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 4
Értékeink, küldetésünk 15
Célok 17
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 19
1. Jogszabályi háttér bemutatása 19
2. Stratégiai környezet bemutatása 20
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 22
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 55
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 90
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 100
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 110
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 117
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 119
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 121
1. A HEP IT részletei 121
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) ..... **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
3. Megvalósítás 1321

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a BM HEP útmutatóval, Mezőnyárád község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.
Mezőnyárád község Önkormányzata ahhoz, hogy 2018. évtől is hatékonyan tudja működtetni az intézményhálózatát, ellátni az Önkormányzati kötelező feladatokat és lehetőség szerint az önként vállalt feladatok és fejlesztések terén is előrelépést eredményezzen, szükségessé vált a feladatok felülvizsgálata a mutatószámok változása függvényében.

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település bemutatása

Mezőnyárád község kétféle földrajzi felszíni forma - a hegység és az Alföld találkozásánál fekszik a Bükk alján. A 3. számú főközlekedési út és a Budapest – Miskolc vasúti pálya közvetlenül érinti a falut, biztosítva a lakosság mozgását Miskolc illetve Budapest irányába. A megépült M3-as autópálya közelsége a fejlődés újabb reményét és lehetőségét tartalmazza.

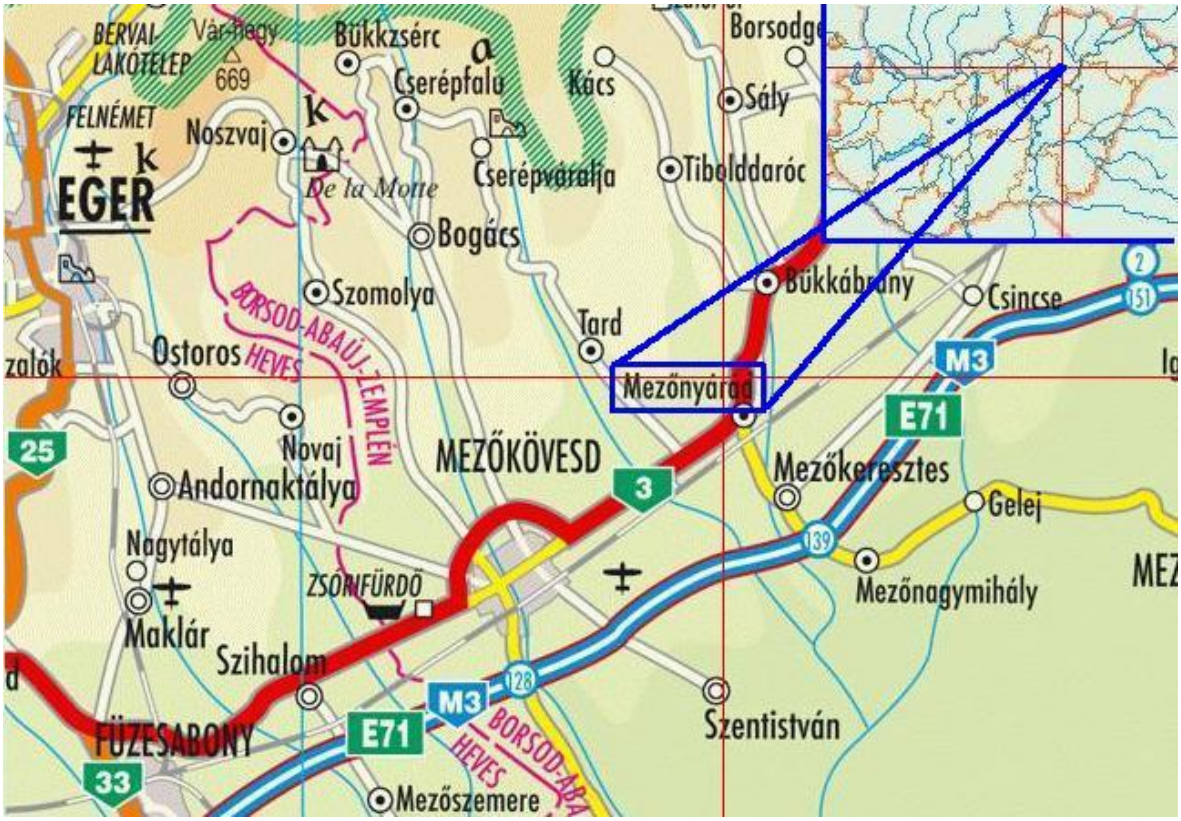

A község lélekszáma 1580-1650 fő körül ingadozik.

Önálló önkormányzattal rendelkező életképes település, iskolával, óvodával, mini bölcsődével, egészségügyi ellátással (orvos, fogorvos), megfelelő színvonalú szolgáltatással (üzletek, vendéglátás), viszonylag kevés termelőüzemmel. A lakosság részére munkalehetőséget jelent a közeli bánya, néhány intézmény, helyi vállalkozás, szolgáltatás. Kevesen élnek a mezőgazdaságból (kicsi a falu határa). A jó közlekedési helyzet és a kevés munkalehetőség

miatt többen távolabbi munkahelyeken (pl. a közeli városokban) keresik megélhetésüket. Mezőnyárád infrastrukturális ellátottsága kifejezetten jónak mondható.

Mezőnyárád rövid története

Már Anonimus említi a Nyárád (Naragy) folyót, melynek vize mellett Kácsig táboroztak a honfoglaló magyarok. A „nyárád ” szó eredetileg olyan vízfolyást vagy más vizes területet jelent, amelynek környékén sok a nyárfa, de mint hogy Nyárád, vagy Nyárágy nevű személynév is volt, eredhet a neve személynévből is. Az első okleveles említés **1238**-ból származik: IV. Béla által a johannitáknak adott birtokok között felsorolják Narrag nevű területen a besenyők földjét. **1273**-ban a Csák nemzetségbeli Domonkos átadta Nyarag possessiót a királynénak. A 13. század második felében templomot építettek a faluban (kistemplom), amiből már nagyobb számú lakosságra lehet következtetni. Előfordul a helység Narad (1317), Narag(1319) névváltozatokban, majd **1323**-ban Baratinarag (Barátnyárád) névvel is feltűnik. **1435**-ben új irányt vett Mezőnyárád története, Zsigmond király Berzeviczi Pohárnok Istvánnak adományozta Nyárádot, mert ő a husziták elleni hadjáratban a királyt követte és a trencsényi vár védelménél jeleskedett. Nyárád vámszedőhely volt. Pohárnok István a vámjövedelmeket és a malmokat is megkapta a birtokkal együtt. Részben adományozás, részben birtokszerzések révén az övé lett az egész cserépvári uradalom, melyhez Nyárád is tartozott. Karrierje később még magasabbra jutott, Borsod megye ispánja lett. Halála után Hunyadi Mátyás király Nyárádot minden tartozékával Rozgonyi János erdélyi vajdának, Rozgonyi Rajnold temesi főispánnak és Rozgonyi Ozsvát királyi főlovászmesternek adományozta. **1527**-ben Werbőczi István 100 forintért elzálogosítja Nyárádot a tárkányi karthauziaknak. **1547**-ben Werbőczi Imre rokonának Dombay Annának adományozta örökjogon. **1548** után Mezőnyárád Dombay Anna leányáé, Henyey Margité lett. 1568-tól hosszú évekig tartó viszálykodás zajlott Henyey Margit és Fánchy György között a faluért. Fánchy azért ragaszkodott annyira Mezőnyárádhoz, mert nem akarta kárba veszni azt a rengeteg energiát és pénzt, amit a majorsági gazdálkodás kiépítésébe fektetett. A birtoktörténeti változásokkal egyidejűleg a XVI. században új jelenség a település életében, hogy a hadak útjába került. **1527**-ben Szapolyai János és Ferdinánd király Nyárád határában lévő „Fekete-tónál ” vívtak ütközetet, majd **1544**-ben Miskolcig nyomult Mehmet budai pasa csapatai égetik fel több falu között Nyárádot is. **1596. okt. 23-24. a keresztesi csata („**Magyarország második Mohácsa”). Az ütközethez Nyárád falun keresztül vonult a török sereg. A csata után 35000 ember temetője lett a keresztesi, nyárádi határ. A falu egy részét a

török felégette. Ettől kezdve a pusztulás és regenerálódás ciklusai váltogatják egymást Mezőnyárádon a következő évszázadban, s lesznek olyan időszakok, amikor a falu teljesen elnéptelenedik. A XVI. században a nyárádi jobbágyok leginkább a gabonatermesztésre, azon belül elsősorban búzatermesztésre specializálódtak. Helységünk egyike volt Borsod megye fontos gabonatermő helyeinek, erre épültek a malmok. Több mezőnyárádi jobbágy és zsellér is úgy próbált kedvezőbb anyagi helyzetbe kerülni, hogy ráállt a juhtenyésztésre és a méhészkedésre. A XVII. század birtokosai közt ismét ott találjuk a Fánchyakat és Dőry Ferencet. **1687-1773** között az egri jezsuitáké volt a falu. **1725**-ben tűzvész pusztításában leégett a XIII. században épült román stílusú templom is. **1728**-ban újra felépítették és a korabeli barokk stílusban ki is bővítették. A jezsuita rend feloszlását követő két esztendőben Mezőnyárád kamarai kezelésbe került, **1775**-ben vásárlás útján Majthényi Károly (1721-1792) tulajdona lett. Majthényi sikeres politikai pályát futott be, országbírói itélőmester, a hétszemélyes tábla tagja, végül királyi tanácsos és a Szent István rend lovagja lett. Majthényi Károly négy gyermeke közül Pál lakott Nyárádon. A Majthényi család földes urasága gyors és látványos változásokat hozott Mezőnyárád életében. Építkezéseik folytán a falukép átalakult. A családnak köszönhető az1812-ben emelt templomtorony, a kastély, a vendégfogadó, a pálinkafőző, és ők támogatták a különálló tanterem felépítését is. 1790-ben kaptak engedélyt a családi kripta felépítéséhez. A Majthényi család szisztematikusan törekedett jövedelmei növelésére, s ennek érdekében az uradalmi gazdálkodás modernizálására. Volt olyan időszak, mikor környékünkön hét malom is működött. A gazdasági haladást szolgálta, hogy településünkön halad az **1869**-ben megépült Hatvan – miskolci vasúti fővonal. **1905. április 6-án** a község képviselő testülete elfogadta az Országos Községi Törzskönyvbizottság határozatát: a helység korábban használt nevét megerősítette és hivatalosan is MEZŐNYÁRÁD-nak állapította meg. (A név már 1773-ban is szerepel „Mező Nyárád” írásmódban - később kötőjellel, majd egybe irva is.) Majthényi Ádámné, született Fáy Adrienn kezdeményezésére az egri érsekség önálló plébániát szervezett. Ő pedig vállalta, hogy paplak céljára odaajándékozza 1909-ben épült kúriáját, azok melléképületeit, és a lelkészek javadalmazására 60 hold szántóföldet. Így 1921. okt. 1-jén a plébánia kialakíttatott. 1932-ben Majthényi Ádámné kácsi ingatlanait is a Mezőnyárádon tervezett plébániatemplom építési költségeire ajándékozta. 1934-ben megindult az építkezés a helyi emberek összefogásával, önzetlen segítségével. A jótékonyság vezette báróné szintén **1934**-ben a Szalézi Intézetnek adta egy másik, szintén a községben lévő kúriáját, akik itt adtak otthont teológusaiknak. Az intézet hálája jeléül magára vállalta a templomépítés befejezésének költségeit. A templom **1936-ban** készült el, s lett felszentelve Szűz Mária tiszteletére. A szalézi rend idetelepülésével

megváltozott a falu élete is. A gyerekeknek oratórium volt, ahol állandó felügyelet mellett játszhattak. Az ifjúság a „Szívgárdában” tanulhatott igényes színdarabokat. A papok a hittan mellett németet is tanítottak. A felnőtt lakosságból többen dolgoztak a rendnél. A szalézi rend **1951**-ig működött a községben. Ekkor államosították az épületet és a hozzá tartozó földrészt, amelyből a mai iskolát alakították ki.

Látnivalók

A Mezőnyárádra látogatónak figyelmébe ajánljuk a XIII. században épült romtemplom maradványait (a Szondy út végén), a volt Majthényi kúriát (ma általános iskola) a hozzá tartozó nagy parkkal, és az iskola szomszédságában álló római katolikus templomot. A Zilbiger kastély ma magántulajdon. (Fotók: Orosz Adrián)

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	**Fő** (TS 001)	**Változás**
2016	1 588	bázis év
2017	1 590	100,13%
2018	1 558	97,99%
2019	1 582	101,54%
2020	1 609	101,71%
2021	1 620	100,68%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

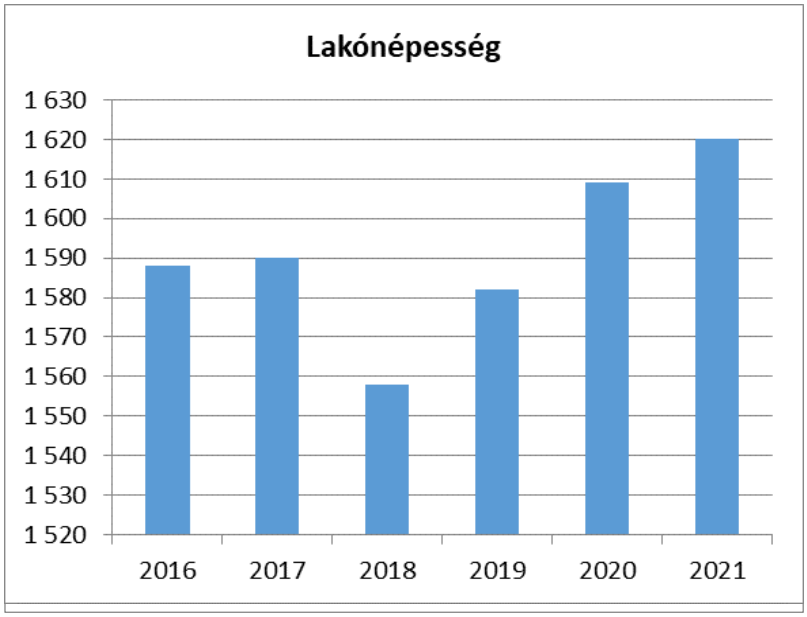

Mezőnyárád lakónépességének száma 2018. évben csökkent, majd 2019. évtől ismét növekvő tendenciát mutat. 2021-ben a település lakónépessége eléri az 1620 főt. A lakónépesség-növekedés betudható abban, hogy sok a bevándorló lakosság, többnyire fiatalok, akik letelepednek, családalapítással, gyermekszületéssel növelik településünk lakosságát.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	777	842	1619	47,99%	52,01%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			38	2,35%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	111	108	219	6,86%	6,67%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	25	24	49	1,54%	1,48%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	499	455	954	30,82%	28,10%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	40	53	93	2,47%	3,27%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	102	202	304	6,30%	12,48%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

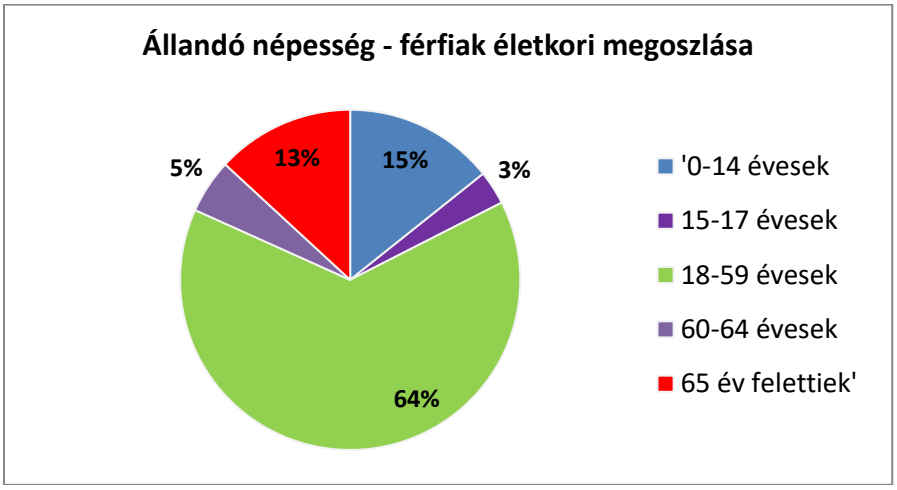

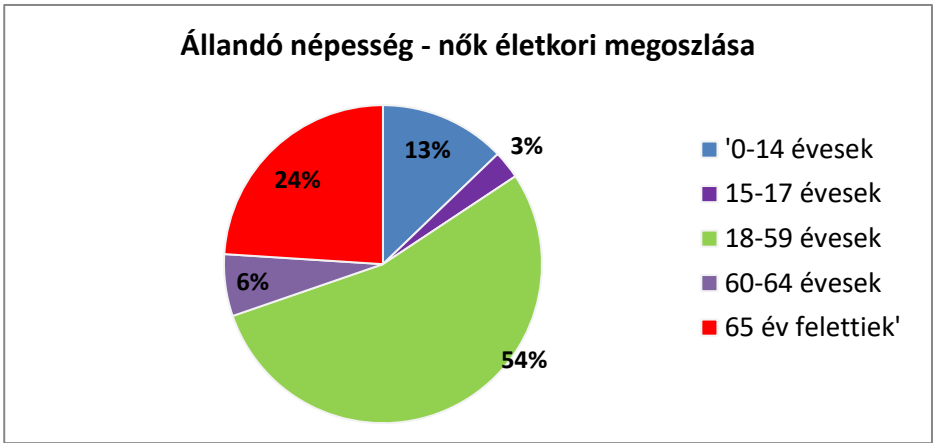

A 2.1. számú táblázat adataiból megállapítható, hogy községünk teljes lakosságának 52,02 %-a férfi, 47,98 % férfi. Az is megállapítható, hogy a férfiak várható élettartama jóval alacsonyabb a nőknél. Az aktív korú férfi lakosság száma (18-59 évesek) magasabb a nőknél, ami 60-64 éves korosztály és a 65 év feletti korosztály esetében ez az arány megfordul, így ezekben a korcsoportokban a nők aránya magasabb, majdnem kétszeresére változik a férfi lakosságszámnak. Ez abból következtethető, hogy a 60 év feletti férfi lakosság halálozási aránya magasabba a nőkénél. A táblázatból megállapítható, hogy a férfiak átlag életkora alacsonyabb a nőkénél.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2011	2021	Fő
15 éves gyermekek száma			**0**
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	17	17	**0**
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	21	14	**-7**
Összesen	**38**	**31**	**0**

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

A 2.2. számú táblázatból megállapítható hogy a 16 éves gyermekek száma nem változik, a 17 éves gyermekek száma csökkent. Ez adódhat a Mezőnyárádra költözött, illetve Mezőnyárádról elkötözött családok összetételéből.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2016	290	223	130,04%
2017	287	217	132,26%
2018	291	213	136,62%
2019	304	219	138,81%
2020	306	231	132,47%
2021	302	232	130,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

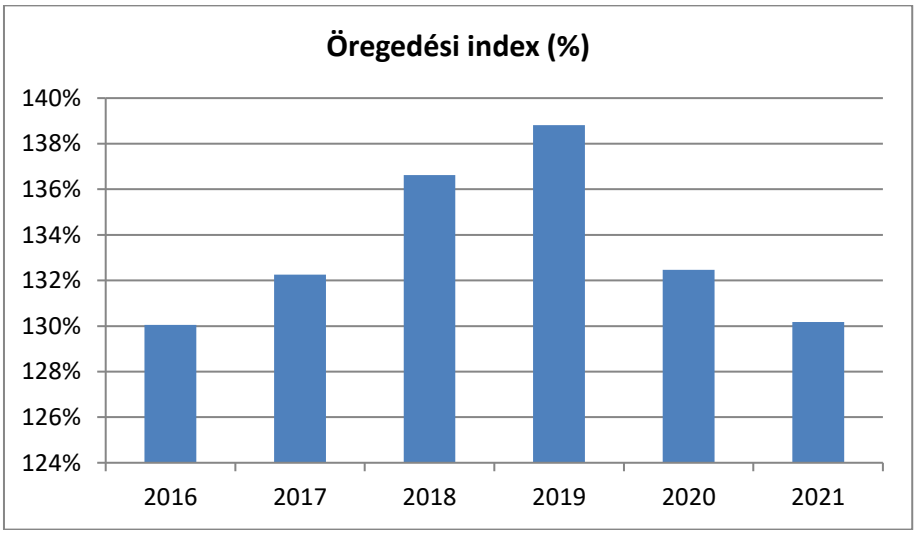

A vizsgált időszakban a 0 - 14 évesek száma 3 éven át csökken, majd elkezd növekvő tendenciát mutatni, ami az élve születések számának változásával magyarázható. A 65 év feletti állandó lakosok számát elemezve 2016-től növekedés figyelhető meg, értéke magasan meghaladja a fiatalkorú lakosság számát. Az öregedési index folyamatosan 100% feletti értéket mutat, amely a lakosság elöregedési tendenciájának erősítését jelzi. Az utóbbi évek statisztikái szerint elöregedő társadalmi szerkezet alakult ki. Mivel az öregek száma

meghaladja a fiatalok számát, így elmondható hogy az idősek fokozott ellátására van szükség. Ez az állapot a járás és az országrész általános ismérve.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)** (TS 031)
2016	5,66
2017	10,07
2018	-10,17
2019	20,38
2020	24,44
2021	14,25

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes népmozgalom mellett a népességszámot a vándorlások is befolyásolják. A belföldi vándormozgalom szintén népességszám csökkentő tényező. 2017 és 2018. év között két évben a belföldi elvándorlás csökkenő értéket mutat.

5. számú táblázat – Természetes szaporodás

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	**Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)** (TS 032)
2016	-8,17
2017	-9,44
2018	-8,89
2019	-5,73
2020	-8,15
2021	-9,29

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás értékét vizsgálva elmondhatjuk, hogy a halálozások száma magasabbak az élve születések számánál.

Ezen adatok is alátámasztják a település öregedési tendenciáját.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra - függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossággal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

A helyi esélyegyenlőségi programnak kiemelt figyelmet kell fordítania:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a nevelés, oktatás területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- munkaerő-piaci szegregáció visszaszorítására, a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- a lakóhelyi szegregáció felszámolására;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, a közügyek irányításában.

Alapvető követelmény az esélyteremtő tevékenység, valamint ennek tervszerű dokumentálása a települési esélyegyenlőségi program kidolgozásával és megvalósításával. Mindig a helyzet megismerése, a fontosabb problémák feltárása a kiindulópont. Ezt követően a lehetséges faktorok számbavétele, feladataik megjelölése következik. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a helyzetelemzés mellett a legtöbb, amit tehetünk, hogy képzett és felkészült, a probléma iránt érzékeny, elkötelezett együttműködő partnerek hálózatát alakítjuk ki.

Mezőnyárád Község Önkormányzatának célja, hogy a község teljes lakossága számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet minden területén. Ezen célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében került kidolgozásra a Település Esélyegyenlőségi Programja. A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél- és feladat-meghatározásokat, valamit azok megvalósításának ütemezését és főbb paramétereit.

A Települési Esélyegyenlőségi Programunk egyik legfőbb célja, hogy megfogalmazza és célkitűzésein és feladatrendszerén keresztül megvalósítsa az egyenlő bánásmód, és az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítását a hátrányos helyzetű csoportok számára, különösen a településünkön érintett csoportok:

- pályakezdő fiatalok,
- munkahelyen foglalkoztatott kisgyermekes szülők,
- fogyatékossággal élő emberek,
- munkanélküli emberek,
- munkába visszatérő személyek,
- alacsony iskolázottságú személyek,
- időskorú személyek,
- roma származású személyek és a
- nők számára.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Mezőnyárád település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás,
- a szociális biztonság,
- az egészségügy,
- az oktatás,
- a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (az egyház).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet – hatályon kívül helyezték, helyébe lépett a BM HEP Útmutató, amely alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi csoportokat egyaránt érintik a helyi szabályozások. Ilyen a településrendezési tervek, a helyi és térségi közoktatási koncepciók, az önkormányzat, önkormányzati társulások és járás működési szabályzatai és tervei.

Programjaink és szabályzataink elkészítése során kiemelt figyelmet fordítunk az esélyegyenlőség érvényesítésére, a diszkrimináció kirekesztésére valamint a társadalmi helyzet javítását célzó feladatokra.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő önkormányzati rendeletek:

- Mezőnyárád község Önkormányzat Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról és térítési díjakról szóló 1/2016(II.4.) önkormányzati rendelet, amely meghatározza a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások formáit, igénybevételük rendjét és az intézményi térítési díj megállapítását, a kedvezményeket.
- Mezőnyárád község Önkormányzat Képviselő-testületének a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 2/2015.(II.28.) számú önkormányzati rendelet, amely meghatározza a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások formáit, igénybevételük feltételeit.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A települési esélyegyenlőségi program a települési önkormányzati dokumentumokkal, szabályozásokkal és programokkal egyetértésben készült. Elemzésünk és stratégiánk tervezése során a helyi és térségi adottságokat, jellemzőket és előírásokat figyelemmel kísértük.

- Mezőnyárád településrendezési terve (Településszerkezeti Terv)

- Gazdasági program

- Önkormányzati fenntarthatósági terv

- Szervezetfejlesztési terv

- Kommunikációs terv

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Községünk 2004. évtől tagja – 21 Mezőkövesdi kistérséghez tartozó településsel közösen - a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulásnak. A Társulás működésének célja és feladata:
- egyrészt, hogy biztosítsa a társulásban részt vevő települések összehangolt fejlesztését, közös területfejlesztési programok és projektek kialakítását, a fejlesztések megvalósítását szolgáló pénzalap létrehozását, a térség gazdasági fejlődésének előmozdítását,
- másrészt személyes gondoskodás keretében családgondozási és gyermekjóléti szolgálatot működtet,
- egészségügyi ellátás keretében szervezi a központi orvosi ügyeletet,
- szervezi az állati hulladékok gyűjtését és ártalmatlanítását
- az önkormányzati működés szakszerű ellátása keretében belső ellenőrzési feladatokat lát el-
Az Önkormányzati törvénytársulásokra vonatkozó szabályozásának változása miatt a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás 2013. január 1-től alakult újjá, céljai és feladatai nagymértékben nem változtak.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A rendelet melléklete meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is. A jogszabály a mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelöli meg.

A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. Az országos, területi (regionális, kiemelt térségi, megyei, kistérségi) és települési

szervezetek a TeIR egységes adatbázisához az alkalmazási rendszeren (felhasználói felületen) keresztül csatlakoznak.

A TeIR adatbázisa általában 2021. évig tartalmazza az adatokat, ez azonban az egyes területenként eltérő lehet. Ahol volt saját információ, ott a 2017. évi adatokkal ki tudtuk egészíteni az egyes táblázatokat. A 2022. évi népszámlálás adatainak a Központi Statisztikai Hivatal részéről történő feldolgozása még nem teljes körűen történt meg, ezért ezen adatokat csak részben tudtuk felhasználni.

A TeIR adatbázisa mellett szükséges volt felhasználni más forrásokat is. Az adatok gyűjtésében, adatszolgáltatásokban – az önkormányzat saját adatbázisa is segítséget nyújtott.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy helyzetükön önerőből változtassanak.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. Mezőnyárád községben a roma lakosság nincs.

A romák helyzetének vizsgálatakor óhatatlanul felmerülő alapprobléma, hogy hivatalos etnikai adatok nem, vagy csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre.

A mélyszegénységet összetett jelenségként kell kezelni, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottsági deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezethet. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

Mezőnyárád község Önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott feltételekkel – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. Mezőnyárád községben az utóbbi években ennek köszönhetően csökkent az álláskeresők számának alakulása. A Kormány 2015. évben alakította át a szociális ellátórendszert. Önkormányzatokra bízták annak fenntartását. Megszüntették a normatív lakástámogatást, adósságrendezési támogatást. A nyugdíj közelében álló munkanélküli személyeknek egyedüli esélye a közmunkaprogram maradt, amit kötelező elvállalniuk, ha valamilyen bevételhez akarnak jutni. Az álláskeresési járadék időtartamát is 9 hónapról 3 hónapra lecsökkentették.

Problémaként jelentkezik a szegényebb rétegek körében, hogy sokszor olyan hiteleket halmoznak fel, amelynek törlesztését már nem tudják teljesíteni, így adósságspirálba kerülnek. A közüzemi szolgáltatások igénybevételekor is olyan magas összegű hátrálékot halmoznak fel, amely a szolgáltatás kikötését eredményezi.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad.

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról. A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat. a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény. A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával

és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat. _ a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény. A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

Ahhoz, hogy a gazdasági fejlődést ne akadályozza a tudás, a szakképzettség és a készségek hiánya, **versenyképes munkaerő**re van szükség. A tudásalapú társadalom kihívásainak való megfelelés az ismeretek, a készségek és alkalmazkodóképességének folyamatos fejlesztését kívánja meg, amit az egész életen át tartó tanulás kereteinek kialakítása biztosíthat. Ehhez javítani kell az oktatás és képzés minőségét, erősíteni kell az oktatás és a gazdaság közötti kapcsolatokat, és biztosítani kell a versenyképes tudás és készségek megszerzését. A munkaerő egészségi állapota szintén kulcseleme a versenyképességnek.

A **társadalmi beilleszkedés elősegítésének**, a szegénység és a társadalmi kirekesztődés megelőzésének és leküzdésének fontos eszköze a munkaerő-piaci részvétel, a foglalkoztatás. Ahhoz, hogy mindenkinek esélye legyen a munkaerőpiacon való részvételre, a foglalkoztatás, az oktatás és képzés, valamint a szociális szolgáltatások területén egyaránt erőfeszítéseket kell tenni a kirekesztés megelőzésére. A hátrányos helyzetű emberek – *a roma népesség, a hátrányos helyzetű térségben élők, a fogyatékkal élők* – helyzetének javításához az oktatási lehetőségekhez, a szociális szolgáltatásokhoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférhetőség tekintetében tapasztalható regionális különbségek csökkentése is szükséges.

Minden embernek megvolt/van az egyéni arculata a teljesítőképességét illetően. A rossz kedélyállapot, a céltalanság és a remény elvesztése legalább olyan veszélyes, mint egy halálossá is válható ragályos betegség. Az állam-szocialista gazdasági struktúrák lebontása, ***a mindenkire kiterjedő állami gondoskodás*** megszűnése, a képességek, készségek és tudásformák piaci leértékelése nagyon sok ember - *közte a cigány kisebbség többségét* - a teljes leszakadás, a

reménytelenség helyzetébe sodorták40. A munkalehetőség elvesztése az adósságcsapdát, a lakhatás elvesztésének veszélyét, a társdalomból, a munkamegosztásból való kiszorulást, az ebből adódó emberi együttműködési, érintkezési kapcsolatok drasztikus felszámolását, a szociális válságot is jelentette.

Ma Magyarországon, a tanulás, a minőségi oktatáshoz való hozzáférés a felemelkedés szinte kizárólagos útja azok számára, akik az elmúlt években, a gazdasági átalakulás veszteseivé váltak. Az esélyteremtés tehát morális kötelesség is.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és a vagyon fogalmát a Szt. 4. §-a és a Cst. 4.§-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

a) jövedelem: - az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)-(1c) bekezdésekben foglaltakra - az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b)[16] vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	51,28	35,40
2017	51,75	32,42
2018	52,76	28,64
2019	51,76	22,43
2020	51,86	24,18
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

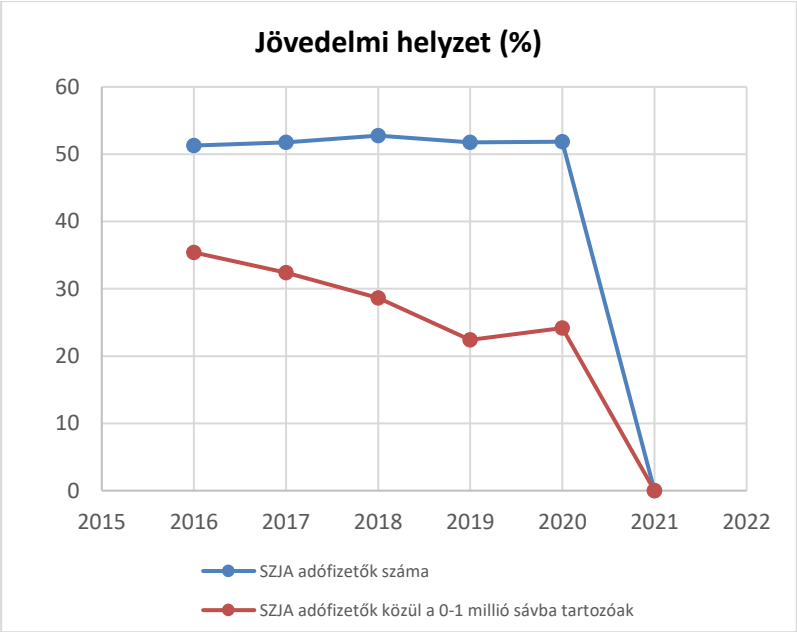

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	**Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében**		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
2016	4,18	5,28	4,73%
2017	3,79	8,12	5,96%
2018	4,39	6,27	5,33%
2019	2,30	6,20	4,25%
2020	4,21	7,46	5,84%
2021	3,87	6,34	5,11%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

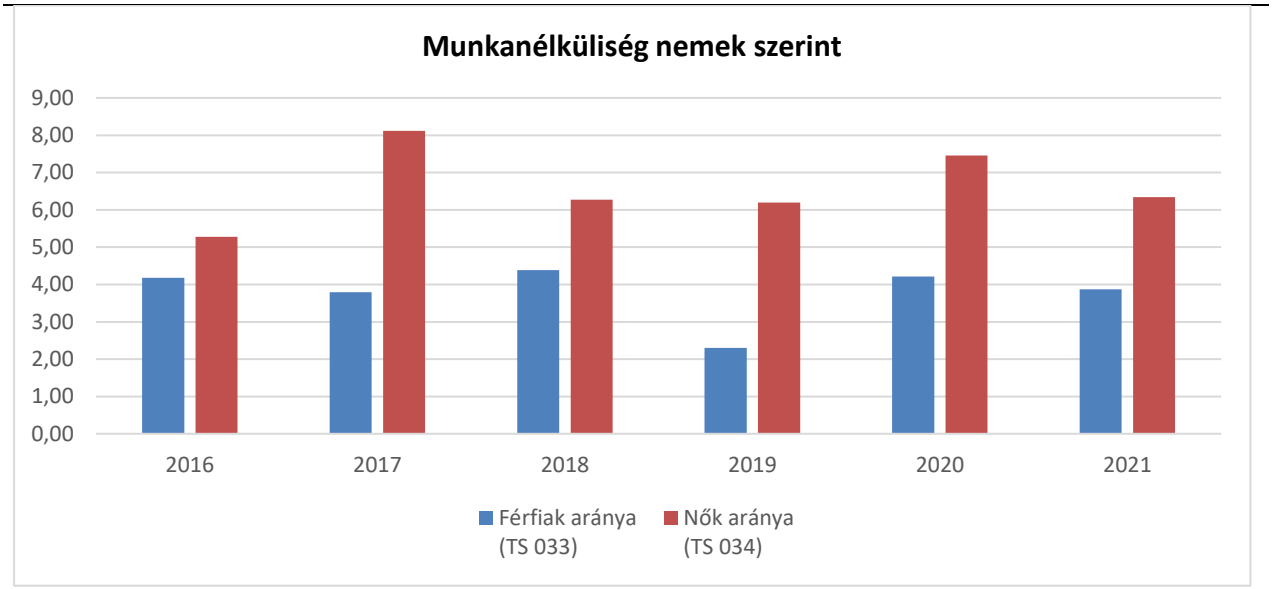

A 3.2.1. számú táblázatból megállapítható, hogy míg 2016. évben 4,73 %-os volt a nyilvántartott álláskeresők száma a településen, addig 2021. évben ez a szám 5,11 %-ra nőtt. Köszönhető annak is, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Mezőkövesdi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály több lehetőséget nyit a képzésekre és a közfoglalkoztatásra. Jellemző Mezőnyárád település lakosságára, hogy a fiatal, képzettséggel, nyelvtudással rendelkező lakosság nagyobb városba vándorol, vagy külföldön keresi megélhetését.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
	Fő összesen	**53**	**66**	**59**	**46**	**64**	**56**
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	4,00	2,00	2,00	5,00	1,00
	%	3,77%	6,06%	3,39%	4,35%	7,81%	1,79%
21-25 év (TS 038)	Fő	14,00	14,00	10,00	5,00	4,00	2,00
	%	26,42%	21,21%	16,95%	10,87%	6,25%	3,57%
26-30 év (TS 039)	Fő	5,00	8,00	3,00	5,00	11,00	9,00
	%	9,43%	12,12%	5,08%	10,87%	17,19%	16,07%
31-35 év (TS 040)	Fő	8,00	7,00	7,00	3,00	4,00	5,00
	%	15,09%	10,61%	11,86%	6,52%	6,25%	8,93%
36-40 év (TS 041)	Fő	7,00	5,00	6,00	9,00	5,00	5,00
	%	13,21%	7,58%	10,17%	19,57%	7,81%	8,93%
41-45 év (TS 042)	Fő	7,00	9,00	11,00	8,00	5,00	3,00
	%	13,21%	13,64%	18,64%	17,39%	7,81%	5,36%
46-50 év (TS 043)	Fő	3,00	6,00	4,00	2,00	10,00	8,00
	%	5,66%	9,09%	6,78%	4,35%	15,63%	14,29%
51-55 év (TS 044)	Fő	2,00	7,00	7,00	5,00	6,00	6,00
	%	3,77%	10,61%	11,86%	10,87%	9,38%	10,71%
56-60 év (TS 045)	Fő	2,00	4,00	4,00	5,00	9,00	10,00
	%	3,77%	6,06%	6,78%	10,87%	14,06%	17,86%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	2,00	5,00	2,00	5,00	7,00
	%	5,66%	3,03%	8,47%	4,35%	7,81%	12,50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

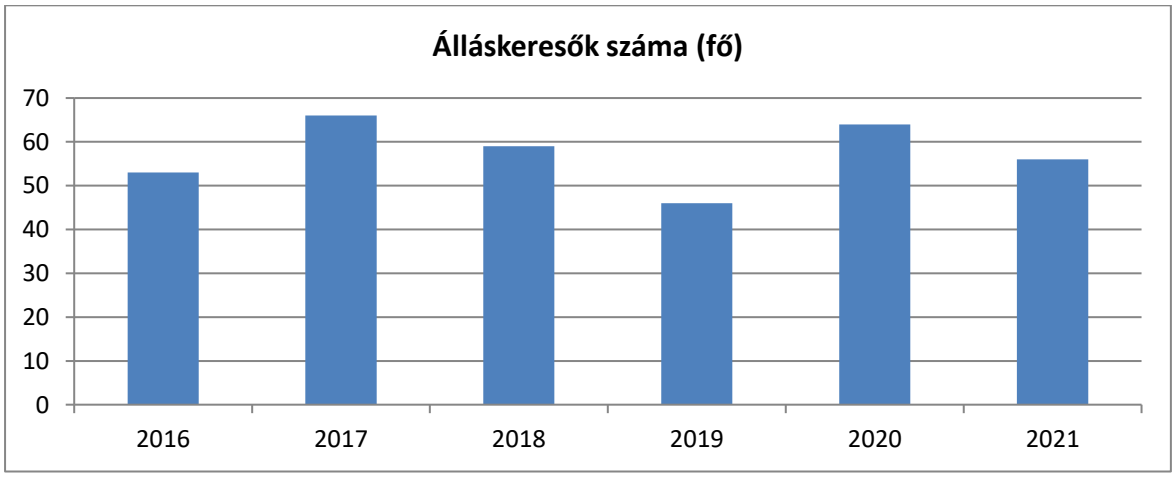

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontására jellemző, hogy a legkisebb a munkanélküliek aránya a 20 évesnél fiatalabb lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ez azzal magyarázható, hogy általában még ez a korosztály az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. A vizsgált időszakban az álláskeresők száma változó tendenciát mutat, egyedül az 56-60, illetve a 60 év feletti lakosság aránya növekedett. Ez a folyamat a 2010. év óta zajló, lépcsőzetes nyugdíjkorhatár emeléssel állhat összefüggésbe, valamint azzal, hogy aki ebben a korban veszíti el a munkáját, sokkal nehezebben talál magának új munkalehetőséget. Továbbá általánosságban az is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is. Amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az 59 év feletti korosztály gyakran válik munkanélkülivé.

Az adatok ismeretében a munkanélküliségi ráta jól kifejezi a lakosságának hátrányait a munkaerő-piacon, mutatja az eltérő foglalkoztatási, munkavállalási esélyeket.

Különösen nehéz helyzetben vannak az ötven év feletti, a pályakezdő, az alacsony iskolai végzettségű, a megváltozott munkaképességű munkanélküliek. A munkanélküliség okozta egzisztenciális, mentális és egészségügyi problémák, pedig növekvő mértékben megjelennek a gyermekjóléti és szociális alapellátás területén is.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2016	47,17	60,00
2017	53,03	60,00
2018	50,85	63,33
2019	43,48	80,00
2020	56,25	63,89
2021	69,64	58,97

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

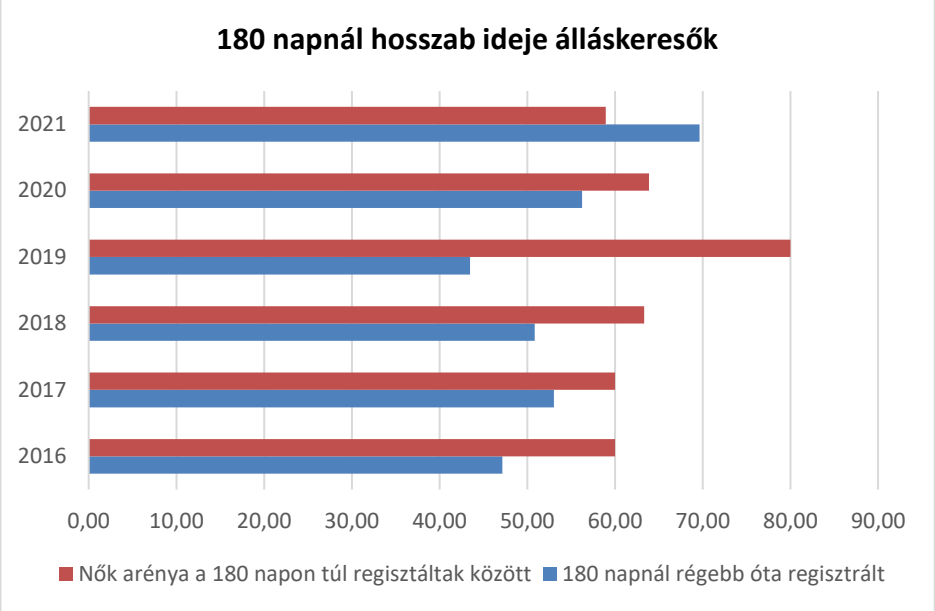

Ahogyan az a táblázatból is kitűnik a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya változó tendenciát mutat. Ami következhet abból is, hogy a szakmát szerzett fiatalok milyen hamar tudnak munkát találni, mert sajnos sokszor a kötelező szakmai gyakorlat idejét nem tudják felmutatni a munkáltatónál, így elhelyezkedésük hátrányt élvez. A nyilvántartott álláskeresők száma a 2019-es évben volt a legmagasabb, holott a lakónépesség száma ebben az évben volt a vizsgált évek között a legalacsonyabb. A nők aránya a regisztrált munkanélküliek között jóval magasabb a férfiakétól, ami azzal magyarázható, hogy a nőknek nehezebb munkát vállalni településüktől távolabbi helyeken, főleg, ha kiskorú gyermeket nevelnek, és nincs, aki elvigye őket az óvodába, vagy az iskolába. Így a korai munkakezdés, szinte megoldhatatlan.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	53	0	0,00%	9	16,98%	44	83,02%
2017	66	0	0,00%	15	22,73%	51	77,27%
2018	59	1	1,69%	18	30,51%	40	67,80%
2019	46	1	2,17%	13	28,26%	32	69,57%
2020	64	0	0,00%	15	23,44%	49	76,56%
2021	56	0	0,00%	12	21,43%	44	78,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

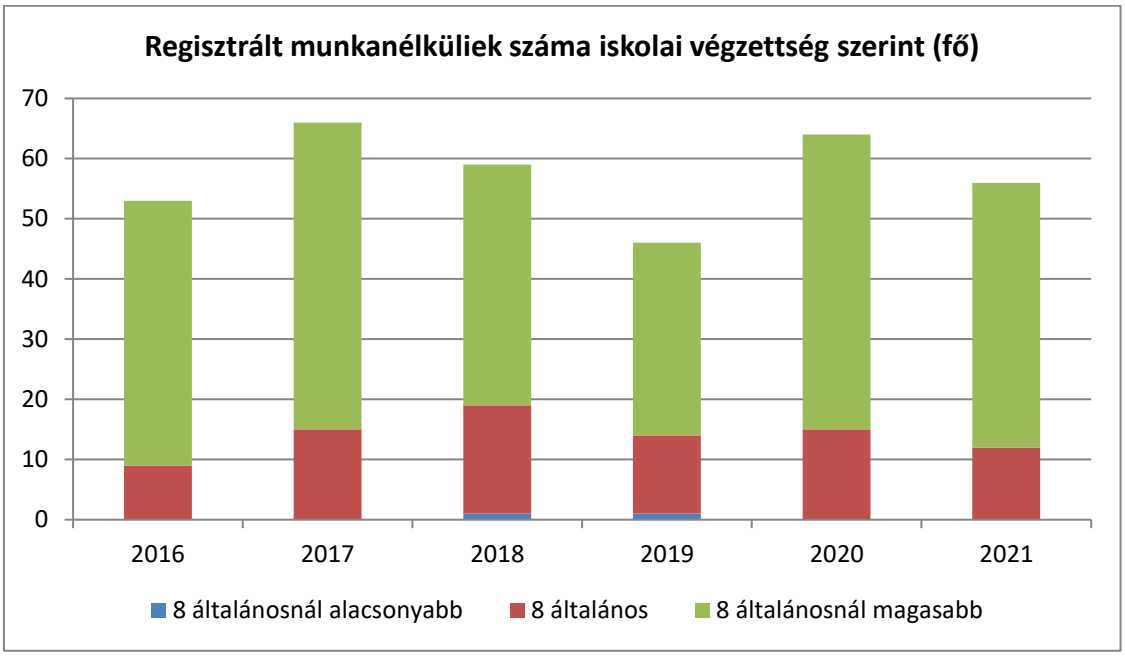

A fenti táblázat adataiból egyértelműen kiderül, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek aránya a legmagasabb. Arányuk a munkanélküliek között gyakran a szakmai gyakorlat hiányából fakad. Ugyan is sok esetben hiába rendelkeznek megfelelő iskolai végzettséggel, a valós, gyakorlatban elsajátítható tapasztalat hiánya miatt nem alkalmazzák őket a munkáltatók. Az iskolarendszerben megszerzett szakmai tapasztalat eltérő színvonalú lehet, így ezek csak bizonyos estekben nyújthatnak megoldást a fent említett problémára. Fontos még kiemelni, hogy a vizsgált korosztály száma a településen az elmúlt években folyamatosan csökken, mely a magasabb mobilitási kedvvel függhet össze. Többségük még családalapítás előtt állva könnyebben változtat lakóhelyet az ideális munka kedvéért. Fontos feladat tehát, ezen lakosság csoport vonatkozásában is, hogy elegendő álláshely, produktív gyakornoki programok és megfelelő képzések rendelkezésre álljanak. Ezek hiánya az elvándorlási mutató emelkedését eredményezheti.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika		
Év	**Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma** (TS 050)	**Közfoglalkoztatottak száma** (TS 055)
	Fő	**(éves átlag - fő)**
2016	36	30
2017	34	26
2018	30	19
2019	25	15
2020	38	15
2021	26	15

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

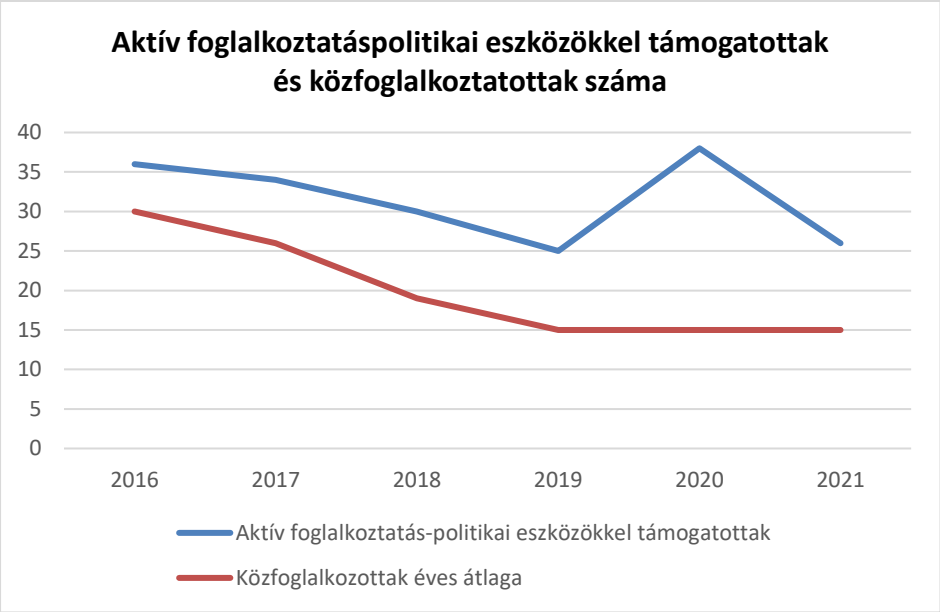

A közfoglalkoztatottak száma 2016. évtől 2021. évi terjedő időszaban a felére csökkent, ami nagyon jónak mondható. Évről évre csökken azoknak a száma, akik nem rendelkeznek az általános iskola 8. évfolyamával. Ebben nagy szerepe volt a Munkaügyi Hivataloknak, akik próbálták kiszűrni azoknak a számát, akik még nem végezték el az általános iskolát sem. Ezek számára alapkompetencia képzéseket szerveztek.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	Fő	**Fő**
2016	53	12
2017	66	12
2018	59	8
2019	46	5
2020	64	4
2021	56	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

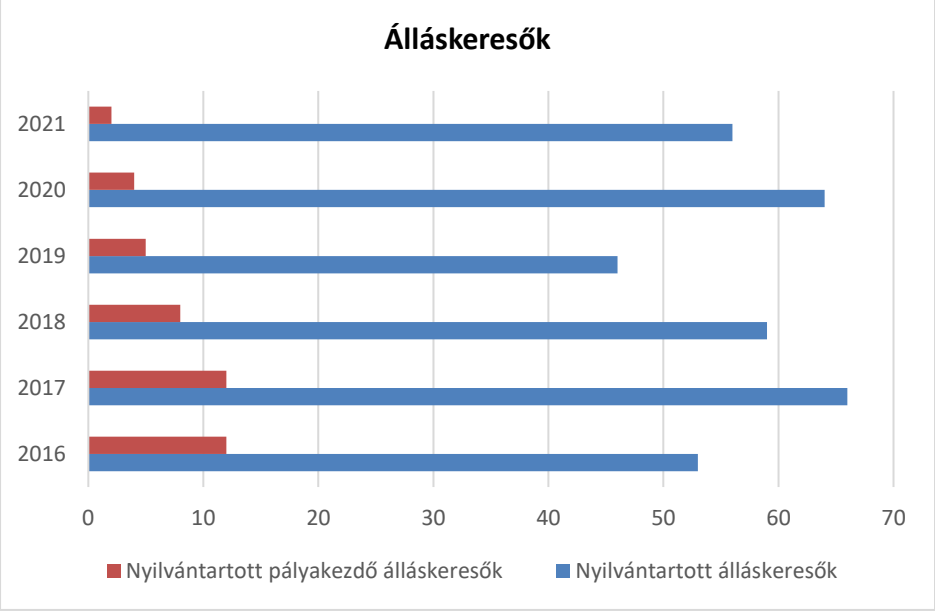

A táblázatból megfigyelhető, hogy 2016-tól csökken az olyan nyilvántartott álláskeresők száma, aki pályakezdő. 2021. évre ezeknek a száma már elenyésző a nyilvántartott álláskeresőkhöz képest, ami viszont évről évre változó, hol több. hol pedig kevesebb.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Mezőnyárád községben általános iskolai felnőttoktatásban nem vesz részt senki.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Településünkön középfokú felnőttoktatásban nem vesznek részt tanulók.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő az állam által részben vagy egészben finanszírozott olyan speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott munkavállalók bekerüljenek, illetve visszakerüljenek a munka világába. Átmeneti lehetőséget biztosíthatunk a munkára azok számára, akik az álláskeresésben hosszú távon nem jártak eredménnyel.

Ezen munkák leginkább a szakképesítést nem igénylő, kisegítő vagy segédmunkás munkakör betöltését jelenti. Törekszünk arra, hogy közfoglalkoztatottat alkalmazzunk, ahol csak lehet. A magas munkanélküliségi ráta csökkentéséhez járulhat hozzá az önkormányzat is, ezért a lehetőségek maximális kihasználására kell törekednünk és növelni a közfoglalkoztatottak számát.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatók.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj).

2016-2021. között az állam által meghatározott célok elérésének egyik meghatározó programja volt az előző évekhez hasonlóan a kistérségi start mintaprogram, valamint az erre épülő start-munkaprogram.

Mezőnyárád településen is fejlődést eredményezett ezekben a programokban való részvétel. A kistérségi start mintaprogram keretében belvíz és közúti feladatokat láttak el a közfoglalkoztatott személyek. Az értékteremtő programban való részvétellel sikeresen felszámoltuk az illegálisan

elhelyezett hulladéklerakókat. Ezzel is hozzájárulva az ápolt és tisztább környezetünkhöz. A közúti programban a belterületi úthálózat javítása, karbantartása, a járdák építése, javítása, térburkoló kő lerakása, utak padkázása, a meglévő értékeink állagmegóvása, valamint az elöregedett járdaszakaszok felújítása volt a célunk.

A helyi sajátosságokra épülő programban különböző területeken tevékenykedtek a közfoglalkoztatottak. Térkövezés a település központjában lévő park előtti hosszú szakaszon, valamint a temetőben a bejárattól végig a ravatalozó épületéig. A település buszmegállóit is e program keretében cserélte ki az önkormányzat, valamint a településen lévő hidakat újították fel, újakat építettek a gyalogos forgalmat támogatva ezzel.

A mezőgazdasági programban az önkormányzat tulajdonában lévő termőföldön zöldségek (saláta, hagyma, uborka, sárgarépa, petrezselyem, borsó, bab, burgonya, sóska) termesztése valósult, hozzájárulva ezáltal a helyi Napközi Otthonos Konyha nyersanyag ellátásához.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A munkahelyteremtésben a település elhelyezkedése hátrányt jelenthet. Bár a település megközelítése az elmúlt évek során megépített infrastruktúrának köszönhetően kielégítő, a megyeszékhelytől való távolság az új vállalkozások beindításában hátrányt jelent. További hátrányt jelenthet, hogy a legtöbb munkáltató a munkavállalóit idényjellegűen, vagy az adott bértámogatások időszakára tudja csak foglalkoztatni. A településről a közlekedés a környező településekre, nagyobb városokba jónak mondható, ezzel kitágul a potenciális munkalehetőségek köre. A településen a kiskereskedelmi üzletek és vendéglátó helyek száma csökken, ami betudható annak, hogy a közeli városokban nagyobb bevásárlóközpontokban, nagyobb választékot nyújtó üzletekben vásárolhatnak a lakosok, ezáltal a fogyasztás mértéke alacsony volt, hogy az üzleteket, vendéglátó helyeket már nem érte meg fenntartani.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatását az önkormányzat a lehetőségeihez mérten leginkább a közfoglalkozatási programokon keresztül tudja megoldani, de igény esetén mind információs mind technikai segítségnyújtással a fiatalok rendelkezésére állunk. Lehetőségekhez mérten szakképzett és iskolázott helyi fiatalokból töltjük fel az önkormányzat intézményeiben megüresedett állásokat.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaerő piaci integrációt térségünkben a BAZ megyei Kormányhivatal Mezőkövesdi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya koordinálja. A munkanélküliek regisztrációjáról, nyilvántartásáról és a kapcsolódó képzések lebonyolításáról ugyan csak a Foglalkoztatási Osztály gondoskodik.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élők foglalkoztatását az önkormányzat a lehetőségeihez mérten leginkább a közfoglalkozatási programokon keresztül tudja megoldani.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén az Egyenlő Bánásmód Hatóság településünk ellen eljárást nem indított. Foglalkozási diszkriminációról nincs tudomásunk a településünkön.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető szolgáltatásokat.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a járási hivatal

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, ápolási díj, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás,
- Természetbeni ellátást: közgyógyellátást és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg.

Mezőnyárád község Önkormányzat Képviselő-testület:

- rendkívüli települési támogatást állapít meg méltányossági alapon

Szociális Bizottság:

- Köztemetést, települési létfenntartási támogatást, valamint gyógyszertámogatást állapít meg az arra jogosult személyeknek.

Átruházott hatáskörben a polgármester:

- születési, temetési, iskoláztatási, lakásfenntartási támogatások odaítélésében dönt.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	53	4,93%	6	11,32%
2017	66	6,08%	8	12,12%
2018	59	5,60%	8	13,56%
2019	46	4,34%	7	15,22%
2020	64	5,97%	14	21,88%
2021	56	5,16%	13	23,21%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési járadékra lényegesen nagyobb kör jogosult, mint álláskeresési segélyre. Az álláskeresési ellátásban részesülők száma 2019. évtől picit megemelkedett.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	**Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 048)		**Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma** (TS 054)		**Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 049)	
	Fő	**Nyilvántartottak %-ában**	**Fő**	**Nyilvántartottak %-ában**	**Fő**	**Nyilvántartottak %-ában**
2016	7	13,21%	n.a.	-	13	24,53%
2017	13	19,70%	11	16,56%	21	31,82%
2018	12	20,34%	14	23,31%	20	33,90%
2019	8	17,39%	12	26,70%	15	32,61%
2020	12	18,75%	11	17,31%	26	40,63%
2021	11	19,64%	n.a.	-	24	42,86%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

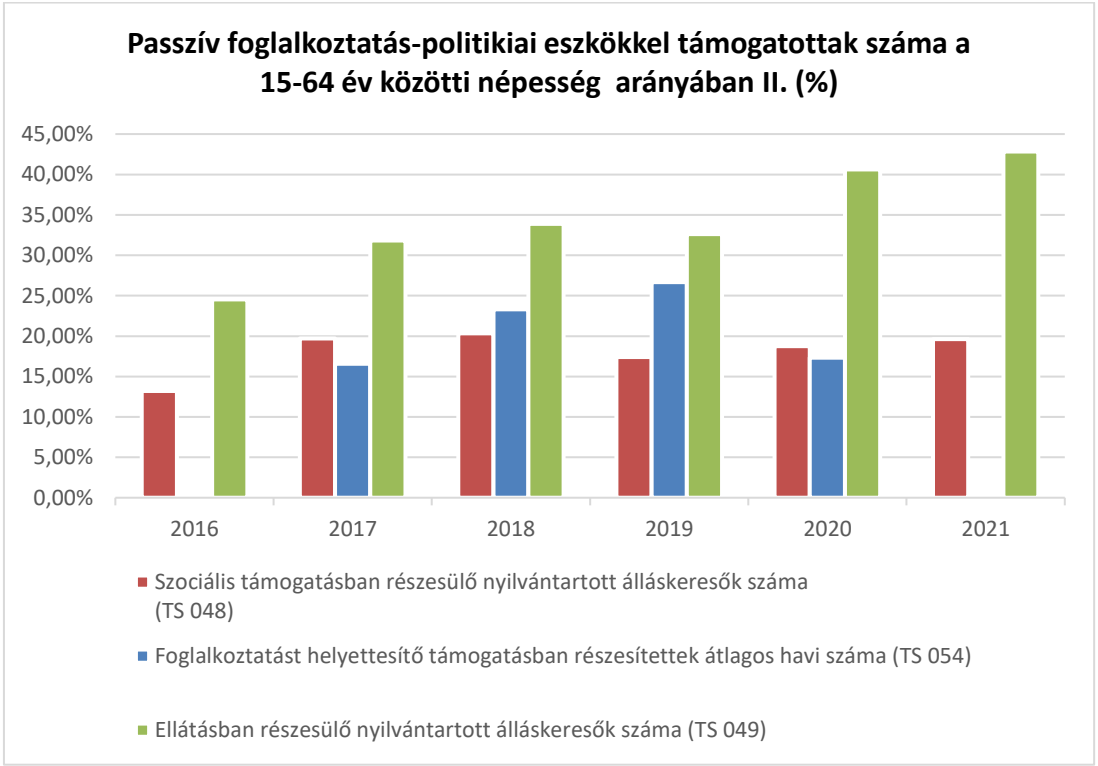

Az álláskeresési járadékra jogosultak száma 2016. évtől fokozatosan nő, 2020., 2021. évben volt a legmagasabb, 42,86 % értéket mutatott. A 2019-es évben csökkenés figyelhető meg.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,

b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,

c) munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása

A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.

A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Flt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Flt. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható új munkahelyek teremtéséhez, a meglévő munkahelyek megtartásához, a

foglalkoztatási szerkezetátalakítás elősegítéséhez, valamint a munkaerő szakmastruktúrájának korszerűsítéséhez fűződő foglalkoztatáspolitikai célok elérése szerinti érdekében.

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint álláskeresési járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Flt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresési támogatást kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

Az álláskeresési segély a legfeljebb 5 évvel nyugdíj előtt álló álláskeresők szűkebb csoportját érinti.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	1
2018	1
2019	0
2020	0
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege a mindenkori öregségi nyugdíjminimumhoz igazítva, 22.800,- Ft. A Járási Hivatal által folyósított foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma változó. Ennek oka lehet, hogy az ellátásban részesülők a Foglalkoztatási Osztály által indított tanfolyamokon vesznek részt, illetve a közfoglalkoztatási programokban dolgoznak.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat – Lakásállomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	**Lakásállomány (db)** (TS 073)	**Épített lakások száma** (TSv 077)	**Épített lakások száma 1000 lakásra** (TS 078)	**1-2 szobás lakások aránya** (TS 076)	**A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya** (TS 074)	**A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya** (TS 075)
	db	**db**	**db**	**%**	**%**	**%**
2016	687	1	1,46	33,62	82,82	99,71
2017	687	0	0,00	33,62	83,55	99,42
2018	687	0	0,00	33,62	83,70	99,42
2019	687	0	0,00	33,62	84,57	99,42
2020	688	1	1,45	33,58	84,45	99,27
2021	688	0	0,00	33,58	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

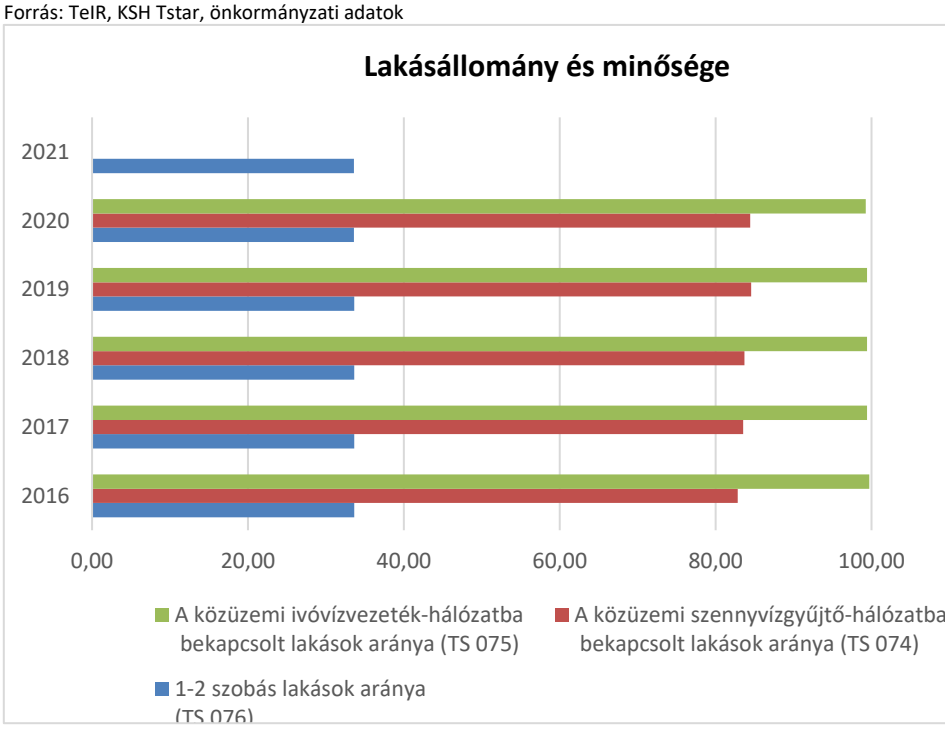

Településünkön a lakásállományok száma 2016. évtől nem változik, a 2020. évtől 1 emelkedést mutat. Ez arra vezethető vissza, hogy egyre kevesebb új lakás épül a teleülésen, inkább a régi lakások felújítására fordít összeget a lakásvásárló. Nincs pénze az embereknek új lakás építéséhez.

b) szociális lakhatás

Településünkön szociális lakhatás nincs.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Településünkön egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok nincsenek.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Településünkön elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság nincs.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	**Lakásállomány (db)** (TS 073)	**Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma**	**Bérlakás állomány (db)**	**Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma**	**Szociális lakásállomány (db)**	**Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma**	**Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)**
	db	**db**	**db**	**db**	**db**	**db**	**db**
2016	687	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	687	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	687	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	687	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	688	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	688	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

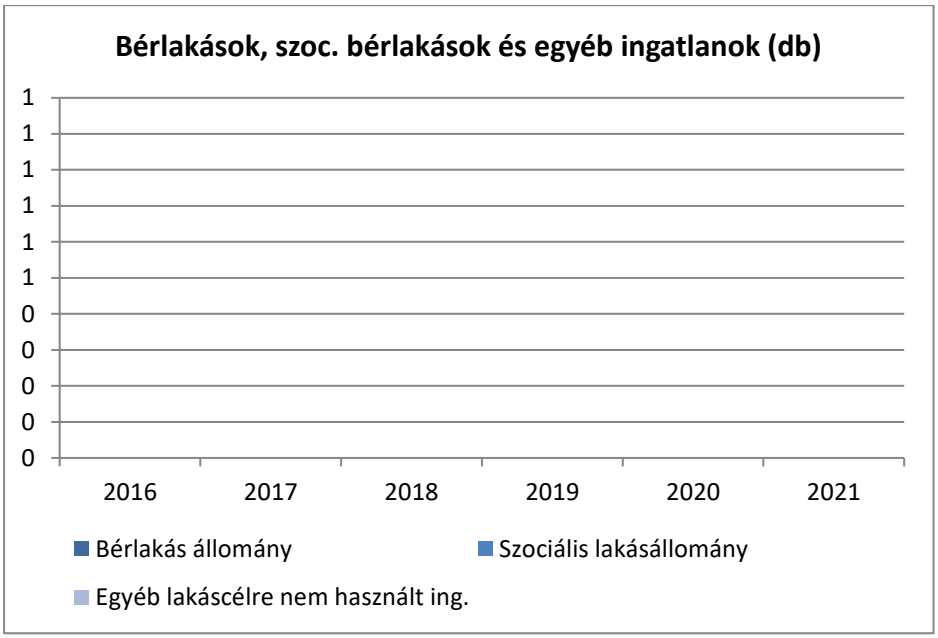

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	**Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)** (TS 136)	**Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma** (TS 137)
	Fő	**Fő**
2016	119	32
2017	110	36
2018	115	46
2019	97	30
2020	108	62
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

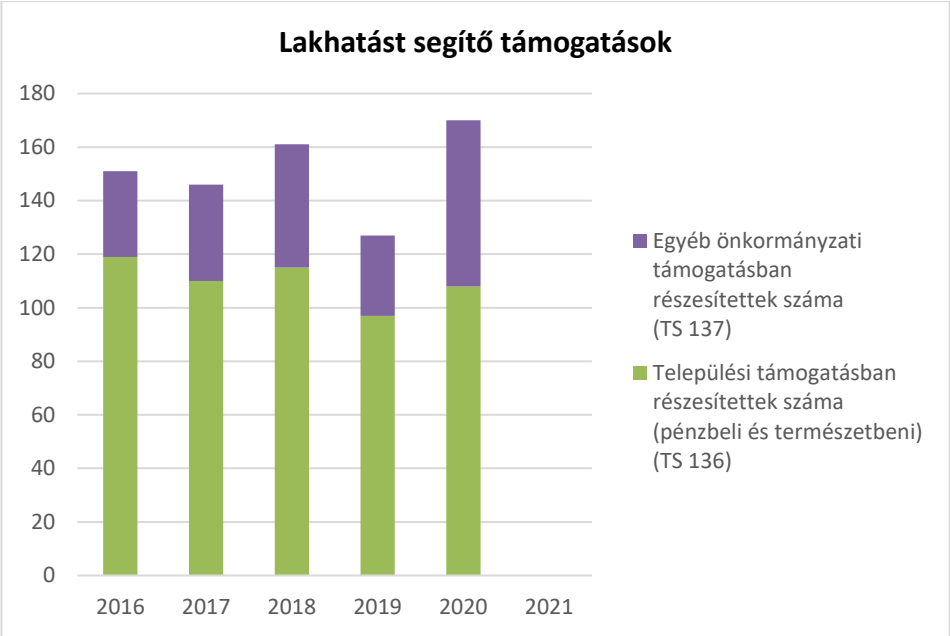

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Amit a helyi Önkormányzat folyósított a feltételeknek megfelelő kérelmezők részére. A támogatás forrása a központi költségvetésben megállapított normatíva volt, amit 2014. évben központilag megszüntettek, ezért a támogatás megállapítására a továbbiakban nem volt lehetősége az Önkormányzatnak, a szociális rendeletből is hatályon kívül helyezésre került ez a rész. A táblázatból jól látható, hogy 2016. évben mégis voltak lakásfenntartási támogatásban részesítettek, mivel a szociális törvényi változás miatt Mezőnyárád község Önkormányzat Képviselő-testülete a települési támogatásokról és egyéb szociális ellátásokról szóló 2/2015.(II.28.) önkormányzati rendelet 15. §-a alapján lehetőséget nyújt Mezőnyárád községben állandó lakcímmel rendelkező, életvitelszerűen élő személyeknek, az általuk lakott lakás fenntartási költségeihez az Önkormányzat havonta települési támogatást nyújt lakásfenntartási támogatáshoz hasonló formában a feltételeknek megfelelően.

Települési lakásfenntartási támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

Az önkormányzat utalja a megállapított támogatást a villanyszámlába a szolgáltató részére. A hátralék felhalmozódásának megakadályozását célozza a lakásfenntartási támogatás közvetlenül a szolgáltatóhoz történő utalása.

f) eladósodottság

Településünkön az eladósodottság nem jellemző.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Településünkön külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő 1 lakásról van tudomásunk, ahol 1 fő állandó lakcímmel rendelkező személy van.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön telepek, szegregátumok nincsenek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Mezőnyárád község lakossága a szociális szolgáltatásokat részben helyben (fogorvosi, háziorvosi ellátás) részben pedig a 10 km-re lévő Mezőkövesd településen érik el.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátás biztosított az alapellátás körébe tartozó települési Önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúsági orvosi ellátás

3.6.1. Egészségügyi ellátás

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	1	37	7,05
2017	1	0	0	1	42	8,01
2018	1	0	0	1	56	8,67
2019	1	0	0	1	77	5,17
2020	1	0	0	1	66	4,39
2021	1	0	0	1	n.a.	n.a.

A településen működik orvosi ellátás, háziorvosi rendelés keretein belül, amely a felnőttek és gyermekek vizsgálatát és egészségügyi ellátását egyaránt megvalósítja. A házi orvos végzi az iskola- és ifjúsági orvosi ellátást is. A településen egy orvosi rendelő található.

A fogorvosi alapellátás 2 fő fogszakorvossal az egész település felnőtt és gyermek lakosság szükségletét kielégíti.

A védőnő, a gyermekorvossal, - aki havonta egyszer településünkön fogadja a kisgyermekeket szüleikkel, - együttműködve végzi a munkáját.
A védőnő tevékenységével a település egészét lefedi az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhető.

Az Ügyeleti Szolgálat Mezőkövesd székhellyel biztosított. Egészségügyi szakrendelés Mezőkövesden található.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tírtósan beteg gyermek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadi gondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelározem függvényében. Az ellátást 2013. évtől a Mezőkövesdi Járási Hivataltól lehet kérni a törvényben meghatározott feltételekkel.

A nagyfokú munkanélküliség és az ebből fakadó pénztelenség miatt kialakuló lelki válság kihatással van az egyének egészségi állapotára.

Az ápolási díjban részesülő személyekre jellemző, hogy a munkanélküliek köréből kerülnek ki és kevésbé jellemző, hogy már meglévő állásaikat hagyják ott azért, hogy hozzátartozóikat ápolni tudják, hanem eleve munkanélküliek és az ápolási díjat, mint egy alternatív jövedelempótló ellátást veszik igénybe. Ha lehetőségük van – vagyis van ápolásra szoruló hozzátartozójuk (a tartós betegség tág definíciója miatt tulajdonképpen mindenkinek van) – munkanélküliként inkább választják a szolgálati időre is jogosító ápolási díjat, mint az aktív korúak ellátását, ami pedig célzottan az elhelyezkedni nem tudók számára biztosított rendszeres pénzellátás.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenciós és szűrőprogramokhoz való hozzáférés Mezőnyárádon részben biztosított. A nők részére a rákszűrés, a 40 év feletti lakosok számára a kötelező tüdőszűrés lehetősége megoldott.

A fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a fogorvos végzi az oktatási intézménnyel történt egyeztetés alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz Mezőnyárádon nincs lehetőség.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben célunk az egészséges táplálkozás érvényesítése, kiemelt figyelmet fordítunk a helyi, térségi illetve hazai alapanyagok felhasználására. Mezőnyárád településen a közétkeztetést az Önkormányzat által fenntartott Mezőnyárádi Óvoda, Bölcsőde és Konyha látja el. A közétkeztetési konyha által nyújtott szolgáltatás megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. §(3) bekezdésének, mely szerint a közétkeztetésben az élettani szükségleteknek megfelelő minőségű és tápértékű étkeztetést kell biztosítani.

Az élettani szükségleteknek megfelelő étrend biztosításához a táplálkozás-egészségügyi előírások kidolgozása – a törvényi előírás és a kormány kijelölése alapján az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) feladata.

A közétkeztetést végző konyha ezen ajánlás figyelembevételével biztosítja az egyes ellátotti csoportok részére az étkezést:

Bölcsődébe és óvodába járó gyermekek,

Általános iskolába járó gyermekek,

szociális étkezésre jogosult, azt igénybe vevő lakosok számára biztosít meleg étkeztetést.

Továbbá lehetőség van munkahelyi és vendég étkeztetés igénybevételéhez is.

3.6.2. Népkonyha

Mezőnyárád Község Önkormányzata 2017. október 26-án kelt Együttműködési megállapításban vállalta, hogy a tulajdonát képező ingatlant ingyenes használatba adja népkonyha alapszolgáltatás biztosítására.

A szociális ellátás formája az 1993. évi III. tv. 57.§-a 1) c valamint a 62. § (1) szerinti szociális étkeztetés. Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

a) koruk,

b) egészségi állapotuk,

c) fogyatékosságuk, pszichiátriai betegségük,

d) szenvedélybetegségük, vagy

e) hajléktalanságuk miatt.

Az ellátásban részesítendők köre a szakmai szabályok körébe tartozó személyek.

Mivel a szolgáltatásnyújtásnak helyet adó ingatlan felújításra került, és a hatályos jogszabályoknak való megfelelést Mezőnyárád Község Önkormányzata nem tudta biztosítani, így népkonyha alapszolgáltatásra kötött együttműködési megállapodást 2021. július 5-én az önkormányzat megszüntette.

3.6.2. Népkonyha

Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

A népkonyhán kiosztott ételadagok számával (adattal) az önkormányzat nem rendelkezik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
1	nem	3 588	1

A településen szervezett programokon, sportprogramokon a hozzáférés mindenki számára biztosított. A programok szervezésénél az esélyegyenlőség védelmét figyelembe vesszük, mind a programok jellegénél, mind a helyszín kiválasztásánál.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális szolgáltatások keretén belül a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások közül településünkön az Önkormányzat az étkeztetést biztosítja, míg a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társuláson belül a házi segítségnyújtást és a családsegítést.

A szociális szolgáltatások igénybevétele önkéntes, így az egyéni igényeknek megfelelően biztosítják a kért szolgáltatást.

A gyermekek napközbeni ellátása az óvoda, mini bölcsőde (maximum 7 fővel működtethető), illetve általános iskolai napközi működtetésével megoldott.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szociális és egészségügyi szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye. Hátrányos megkülönböztetés a településen nem történt.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és egészségügyi ellátórendszeren belül pozitív diszkrimináció nem érvényesül a településen.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, az oktatási, szociális intézmények, a templomok, a civil szervezetek, sportegyesületek, az azonos érdeklődésű emberek szerveződései, stb.

a) közösségi élet színterei, fórumai

A neves eseményekhez köthető és egyéb apropóból megrendezésre kerülő műsorok, programok mindig más helyszínen kerülnek megvalósításra. A könyvtár is lehetőséget biztosít a közösségi élet fejlődésének, internetes elérésével, a szabadidő hasznos eltöltésével.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Településünkön a multikulturális együttélés jól működik, etnikai konfliktusok nem fordulnak elő. A megfelelő társadalmi viszonyok megteremtését és fenntartását kell, hogy szolgálják a különböző rendezvények és közösségi programok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi szolidaritás településünkön leginkább az alapítványoknak történő adakozásban és a civil önkéntes munka elvégzésében figyelhető meg.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön Roma Kisebbségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküliség	Közfoglalkoztatási programok indítása, és ebbe való bevonásuk

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Egyre nagyobb méreteket ölt a gyermekszegénység. Nagyon sok gyermek csak az óvodában és az iskolában jut meleg ételhez. A szegény családok nagy része a gyerekek után járó ellátásokból él. Súlyos problémát jelent a szegény családoknak a lakás fenntartása, a tüzelő beszerzése. Esetenként az óvodába és iskolába járás is nehézséget okoz a ruházat, cipő, tízórai hiánya miatt. A nehéz sorsú gyerekek hátrányait még inkább tetézi a kifizetetlen közműtartozás, villany, gáz kikötése. Ilyen esetekben sajnos a szülők sokszor fordulnak uzsorakamatosokhoz, amivel még inkább tetézik a bajt.

Ebből az ördögi körből nagyon nehéz kijutni, szinte lehetetlen.

Azok a szülők, akik rendelkeznek munkahellyel, közülük sokan keveset keresnek, épp, hogy kijönnek a fizetésükből. A családok bevételei alig fedezik a rezsiköltséget, hiteleket, a gyerekek iskoláztatását, étkeztetését.

A tartós munkanélküliség mentálisan is tönkreteszi a családokat. Az emberek alkoholizmusba, depresszióba, legrosszabb esetben öngyilkosságba menekülnek. Gyakorivá válik a megélhetési bűnözés.

A szegénység, munkanélküliség következtében kialakult családi funkciózavarok, mentálhigiénés problémák közvetlen hatással vannak a gyermek fejlődésére. A társadalmi következetlenségek kihatnak a család életére, amely nem tudja megvalósítani tápláló, biztonságot nyújtó funkcióját. A tápláló környezet ingoványos, bizonytalan környezetté válik. A leírt problémák tükröződnek a gyermek teljesítményében, viselkedésében, beszédkultúrájában. A gyermek személyiségfejlődésére ezen kívül veszélyt jelentenek még, és erőteljes hatást gyakorolnak a média erőszakot sugárzó műsorai is. A szülők többsége nem szelektálja a műsorokat, a gyerekek válogatás nélkül megnézhetnek mindent. Az erkölcsi értékek meglazulása tetten érhető a családok életében, életvitelében.

Az egyre mélyülő szegénységgel, nincstelenséggel a gyermekvédelemben dolgozók sajnos mindennap találkoznak munkájuk során. A gyermekek védelmével kapcsolatos problémák talán ezért is jelentkeznek halmozottan településünkön is.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
	Fő	**Fő**	**Fő**	**%**	**%**
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	777	842	1619	47,99%	52,01%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			38	2,35%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	111	108	219	6,86%	6,67%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	25	24	49	1,54%	1,48%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Mezőnyárád Önkormányzata nagyon nagy hangsúlyt fektet a felnövekvő generáció nevelésére, oktatására, hasznos szabadidejének eltöltésére, preventív gyermekvédelemre, gyermekvédelmi rendszer működtetésére. Elmondható, hogy településünkön a gyermekvédelmi alapellátás jól működik, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményekben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik.

Az ellátórendszer támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat s emellett a megelőző tevékenységét a szociális, köznevelési, egészségügyi, közművelődési, sport és civil szervezeteinek hálózatán keresztül és együttműködve tudja végezni.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 5. § (n) pontja: „veszélyeztetettség: olyan-magatartás, mulasztás vagy következtében kialakult-állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. A veszélyeztetettség fogalma mellett a veszélyeztető magatartást is meg kell említeni. Bármilyen nehéz helyzetben élnek is családok, veszélyeztetettségről elsősorban gyermekek esetében beszélünk. Olyan állapotról van szó, amelynek kialakulásában számtalan tényező játszhat közre a szülők, a környezet vagy éppen a gyerek részéről. A hatékony megelőzés érdekében fontos tisztázni, hogy az egyes érintettek veszélyeztető magatartása milyen mértékben járul hozzá a veszélyeztetett állapot kialakulásához.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele, a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: Hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)

4.1.1. számú táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	**Védelembe vett kiskorú gyermekek száma** (TS 116)	**Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma** (TS 115)
	Fő	**Fő**
2016	1	n.a.
2017	1	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	1
2020	0	5
2021	2	10

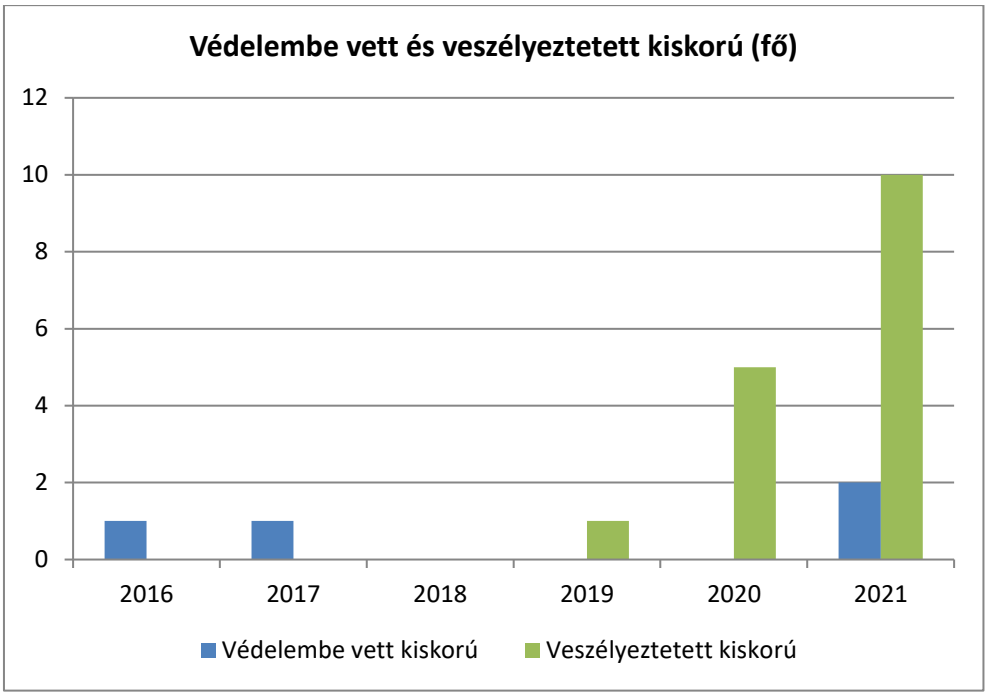

A védelembe vett kiskorúak száma 2016. és 2017. évben 1 fő volt, míg a következő 3 évben nem volt 1 fő sem, de 2021. évre 2 fő a védelembe vett kiskorúak száma. A veszélyeztetett kiskorúak száma 2019. évtől nőtt ami 2021. évre 15 főre emelkedett. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozza a védelembe vett és veszélyeztetett kiskorúak gondoskodását. A nyilvántartásról a helyi önkormányzat jegyzője gondoskodott, de ezen feladat 2013-től járási hatáskörbe tartozik.

A védelembe vétel keretében gondozott gyermekek veszélyeztetettségének oka elsősorban az iskolai igazolatlan hiányzás, valamint magatartási, beilleszkedési zavarok és az ezzel szorosan összefüggő szülői elhanyagolás.

Továbbra is jelen vannak a deviáns viselkedésű gyermekek, náluk gyakran a háttérben a szülők elhanyagoló nevelése, agresszivitása, alkoholizáló életmódja áll.

Sok esetben a nehezen kezelhető gyerekek számára a köznevelési intézmény az egyetlen színtér, ami korlátokat szab vagy figyelmet biztosít.

Nagyon sok családban van jelen a családi-kapcsolati konfliktus, amelyeknek szemtanúi, illetve résztvevői lehetnek a családban élő gyermekek. Ilyenkor elsősorban a szülők között folynak viták, de gyakran a gyermekek válnak másodlagos áldozatokká.

A fentieken túl természetesen az eddigi indokok is jelen vannak, családi viszályoknak gyakran kiváltó oka az alkoholos befolyásoltság, melynek gyakori következménye az agresszív viselkedés.

További gondot jelent a családok életében, a szülők életvezetési problémái, a gyermekekkel való kevés törődés és a helytelen nevelési attitűdök, kapcsolattartási problémák.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 111)
	Fő
2016	48
2017	34
2018	34
2019	22
2020	30
2021	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

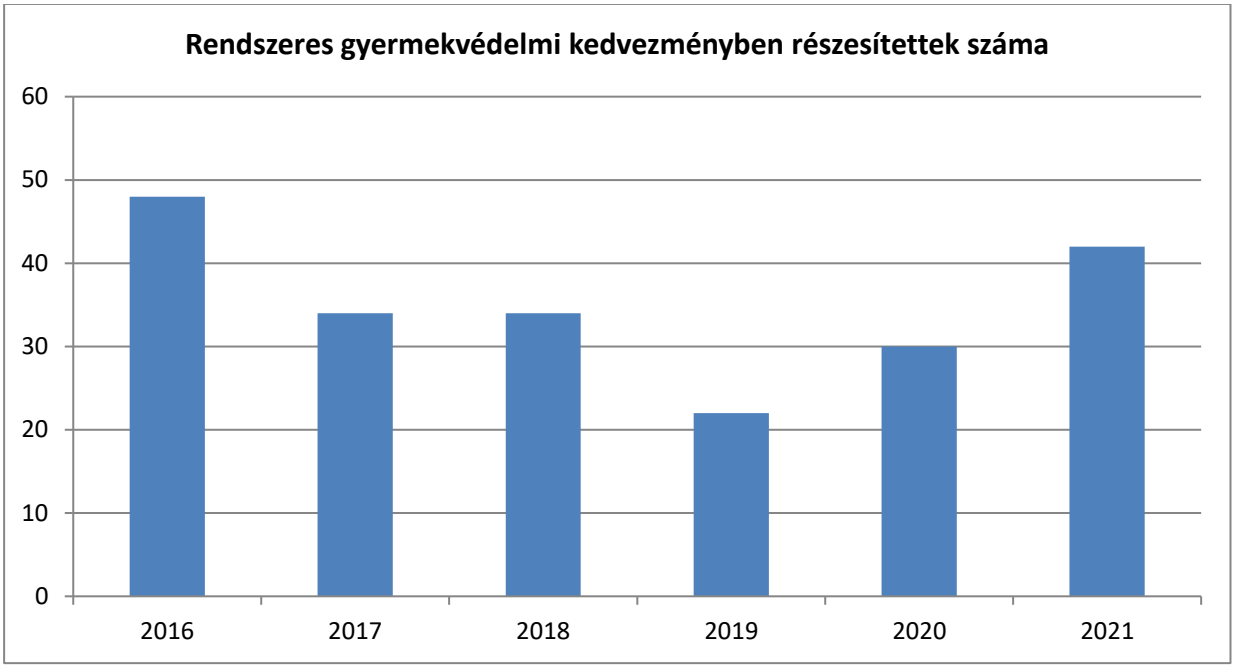

2016. óta folyamatos csökkenés figyelhető meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény területén. Ennek oka, hogy a településen egyre kevesebb gyermek születik. De az is oka lehet a csökkenő tendenciának, hogy egyedül ennél a szociális támogatásnál, annyira alacsony az egy főre jutó jövedelem határ, hogy sokszor a még szegényebbnek mondható családok sem férnek bele.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermekek jogán járó helyi juttatásokban részesülőkről az Önkormányzat képviselő testülete dönt.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Árvaellátás

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	**Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)** (TS 065)	**Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)** (TS 066)	**Árvaellátásban részesülők összesen**
	Fő	**Fő**	**Fő**
2016	4	3	7
2017	1	2	3
2018	4	2	6
2019	5	4	9
2020	5	3	8
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

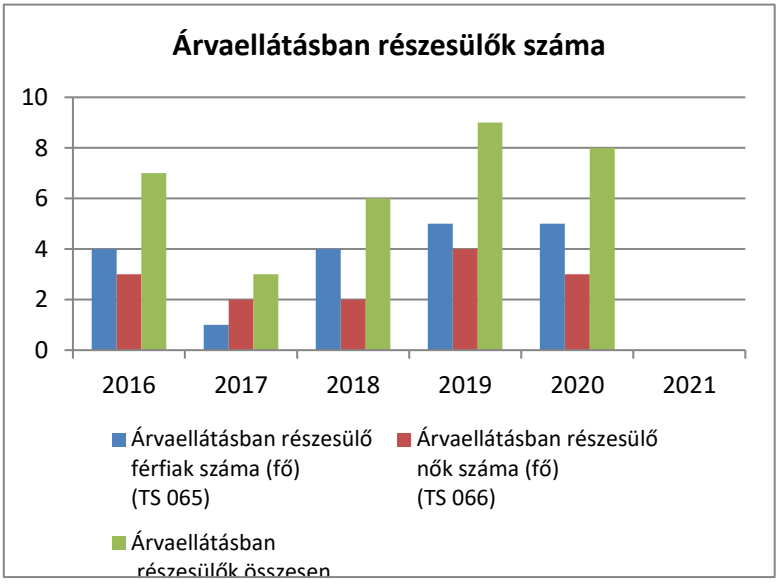

Árvaellátást azok a gyerekek kaphatnak, akiknek egyik vagy mindkét szülője meghalt, és ezért egyszülős családban vagy szülő nélkül nőnek fel. A jogosultság feltétele, hogy az elhunyt szülő

biztosítási jogviszonyban állt, és megszerezte az ellátás megállapításához szükséges szolgálati időt. Míg özvegye özvegyi nyugdíjban részesül, gyermekei árvaellátásra lesznek jogosultak.

Az ellátás életkorhoz kötött: megszűnhet a gyermek 16. életévében, amennyiben nem tanul tovább. Azok a fiatalok, akik iskolába járnak és nappali tagozatos képzésen vesznek részt, legfeljebb 25 éves korukig kaphatják az árvaellátást.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	**Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda**	**Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam**	**50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam**	**Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma**	**Óvodáztatási támogatásban részesülők száma**	**Nyári étkeztetésben részesülők száma**
	Fő	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**Fő**
2016	44	23	2	23	0	9
2017	39	15	2	15	0	5
2018	42	10	2	10	0.	3
2019	45	7	2	7	0.	4
2020	48	12	2	12	0.	2
2021	54	16	2	16	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

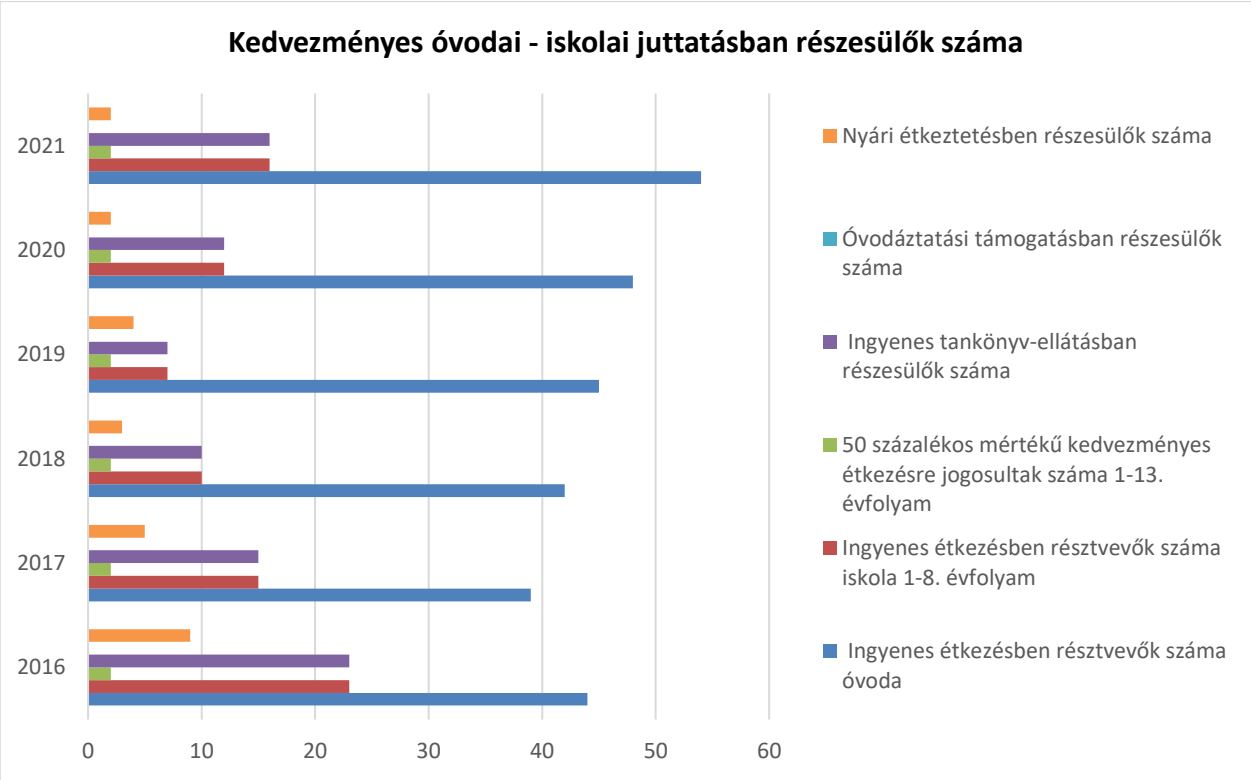

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok gyermekei az óvodában és az iskolában is ingyenes étkeztetésben részesülnek.

Ingyenes tankönyvellátásra és 50 %-os mértékű kedvezményes étkeztetésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszédfogyatékos autista, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, három- vagy több gyermekes családban él.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Településünkön magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek nincsenek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen szegregátumok elkülönülése nem figyelhető meg, nincs szegregált lakókörnyezetben élő gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
b) a fogorvosi alapellátásról,
c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
d) a védőnői ellátásról,
e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megrendelő funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi 8-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosítható gyermekek napközbeni ellátásának formái:

a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde
b) a családi napközi,
c) a családi gyermekfelügyelet,

d) a házi gyermekfelügyelet,
e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. Az Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	**Betöltött védőnői álláshelyek száma** (TS 109)	**0-3 év közötti gyermekek száma**	**Átlagos gyermekszám védőnőnként**
	db	**Fő**	**Fő**
2016	1	52	52,00
2017	1	60	60,00
2018	1	57	57,00
2019	1	54	54,00
2020	1	53	53,00
2021	1	50	50,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

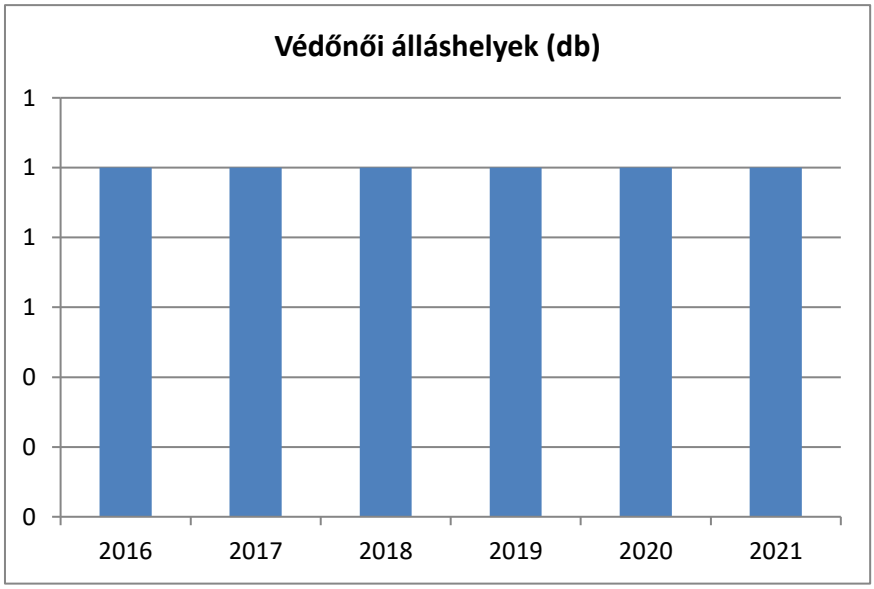

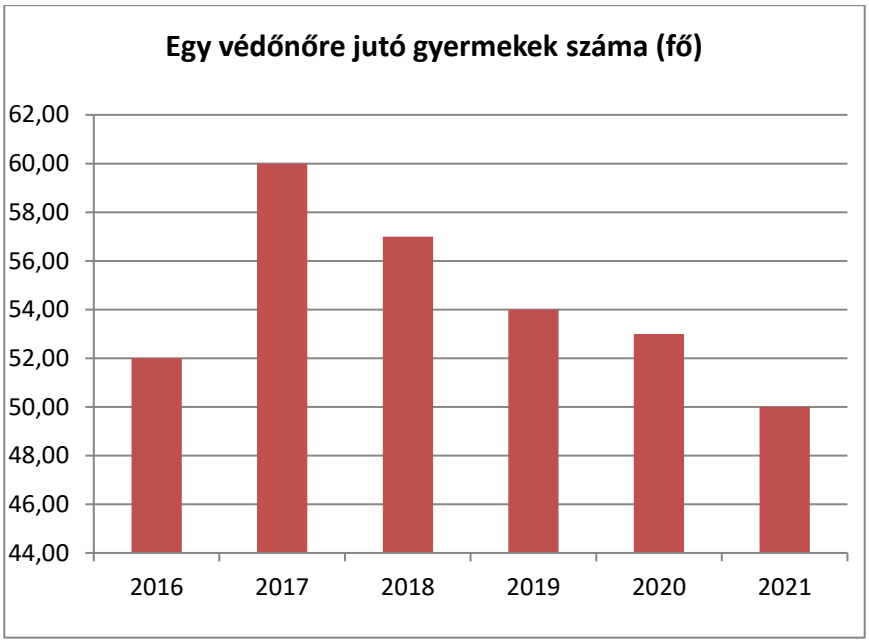

A védőnői szakszolgálat Mezőnyárádon 1 fő védőnővel működik, heti 1 napos, helyszíni tanácsadás biztosítása mellett. A körzetben a 0-3 év közötti gyermek felügyeletét és kapcsolódó tanácsadását végzi. A védőnői szolgáltatás így mindenki számára hozzáférhető. Ellátja az iskolai védőnői feladatokat is.

A védőnő először a tanácsadáson találkozik a várandós anyákkal, majd azt követően folyamatosan tartják a kapcsolatot. Cél a várandóság időszakának, majd a megszületett csecsemő fejlődésének figyelemmel kísérése.

A védőnő a jelzőrendszer tagjaként – egészségügyi veszélyeztetettség esetén a szülész-nőgyógyásszal, illetve a gyermekorvossal együttműködve gondozza a családokat, szociális lépéseket tesz a fennálló körülmények megváltoztatására, mely a Gyermekjóléti Szolgálattal együttműködve valósul meg.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	**Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma** (TS 107)	**Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma** (TS 106)	**A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma** (TS 108)	**Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma**	**Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma**
	db	**db**	**db**	**Fő**	**Fő**
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Önálló gyermekorvos a településen nincs. Az ellátást felnőtt orvos végzi vállalkozás formában. Az ellátott személyek számáról adattal nem rendelkezünk.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális- oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korosztály speciális ellátása helyben biztosított. A szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermekek legfeljebb 8 éves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt.

A gyermekek egészségügy szűrése biztosított a védőnői hálózaton keresztül.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	**Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma**	**Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma**
	db	**Fő**
2016	0	0
2017	7	7
2018	7	7
2019	7	7
2020	7	7
2021	7	7

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Mezőnyárád településen 2016. szeptembere óta mini bölcsődei ellátás működik, amely a maximálisan fogadható létszáma 7 fő.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	**Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 126)	**Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 122)	**Működő családi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 125)	**Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 121)	**Működő mini bölcsődei férőhelyek száma** (TS 127)	**Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 123)	**Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma** (TS 124)	**Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma** (TS 120)
	db	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	7	7	7
2017	0	0	0	0	0	7	7	7
2018	0	0	0	0	7	7	7	7
2019	0	0	0	0	7	7	7	7
2020	0	0	0	0	7	7	7	7
2021	0	0	0	0	7	8	7	7

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

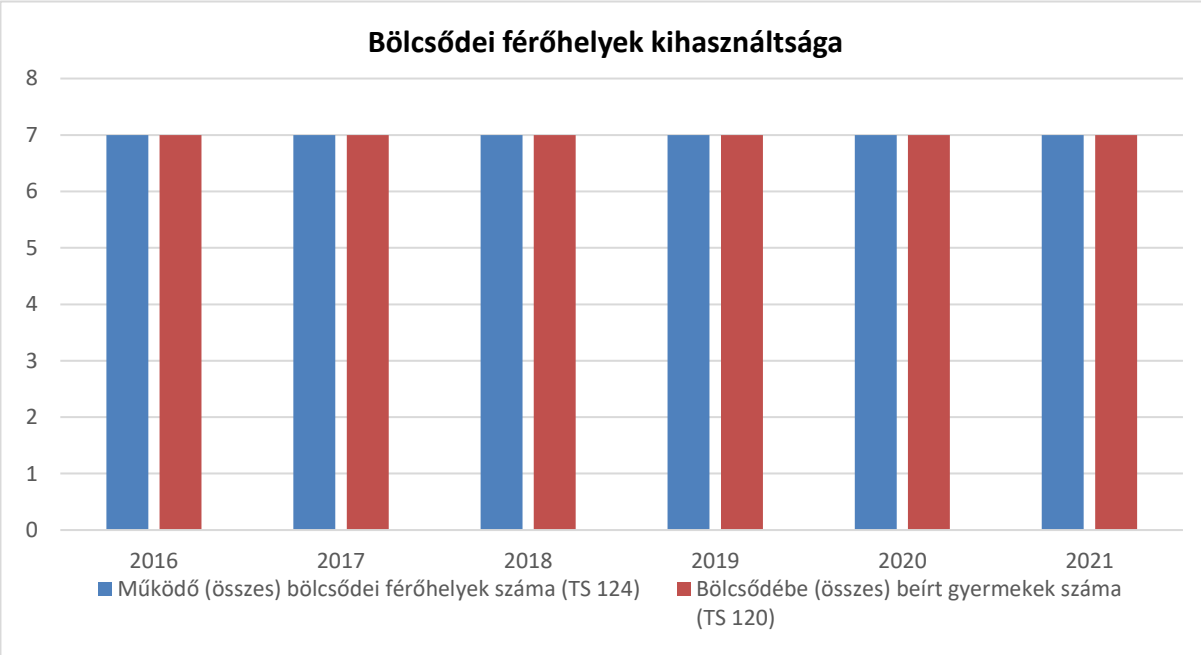

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Családi napközi ellátás Mezőnyárádon nincs. A legközelebbi családi napközi Mezőkövesden található.

d) gyermekjóléti alapellátás

A Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás Tanácsa 17/2015. (XI.27.) határozata döntött arról, hogy a 2016. január 1-től megalakult Család- és Gyermekjóléti Központ feladatainak ellátását Mezőkövesdi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ biztosítja. A jogszabályi alapot az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény szolgáltatta.

A jogalkotó 2016. január 1-vel integrálta a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatást, így létrejött az alapszolgáltatást biztosító Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, a kistérség területén, közös önkormányzati hivatalonként 1 fő családsegítő szakembert alkalmazva.

Valamint szintén az intézmény keretében, de külön szakmai egységként, megalakult a járásszékhely településhez kötött, a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági

intézkedésekhez kapcsolódó, valamint a gyermekek védelmére irányuló feladatokat ellátó Család- és Gyermekjóléti Központ, 7 fő esetmenedzser kollégát alkalmazva.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatása térítésmentes.

Ügyfélfogadás ideje: csütörtök 8-12 óra között

A Család és Gyermekjóléti központ a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosítja az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet.

Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti

a) a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,

b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,

c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,

d) a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,

e) prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és

f) a jelzőrendszer működését.

Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásáról a Család- és Gyermekjóléti Központ együttműködési megállapodást köt a köznevelési intézménnyel.

A Mezőkövesdi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ 2016-ban nyert az EMMI által kiírt EFOP-3.2.9-16-2016-00041 "Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése" pályázaton. Ennek keretében 2018. december 31-ig a project által biztosítja az óvodai – iskolai szociális tevékenységet a Mezőkövesdi Kistérségnek a pályázat által bevont településeinek oktatási-nevelési intézményeiben.

2019. január 1-től a Mezőkövesdi Kistérség valamennyi oktatást- nevelést nyújtó intézményében nyújtani fogja az intézmény, az óvodai-iskolai szociális segítés szakmai tevékenységet.

e) gyermekvédelem

A gyermek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermek védelmét pénzbeli, természetbeni és személy gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, a törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. Mind a szakmai, mind pedig a személyes kapcsolat elősegíti a rugalmas, a gyermekek érdekeit szem előtt tartó közös munkát. A gyermekvédelem hatáskörébe lényegében beletartozik a gyermek születésétől a felnőtté válásig minden, ami az ő érdekében vele és körülötte, a családban, az óvodában, az iskolában, a munkahelyen, illetve a társadalom bármely területén történik.

A gyermekek védelméről iskolai, védőnői tanácsadással gondoskodunk.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben a panaszok kezelését és kivizsgálását az önkormányzat és az oktatási intézmény képviselői hivatottak kivizsgálni.

A településen sajnos nem működik gyermekek átmeneti gondozását szolgáló gyerekek átmeneti otthona /GYÁO/, sem a bajba jutott családok részére családok átmeneti otthona /CSÁO/. A családgondozók ez idáig, ha tehették, akkor nem az ideiglenes elhelyezést, és átmeneti nevelést preferálták, hanem a gyermekek átmeneti gondozását. Így a szülő szülői felügyelete megmaradt, a gyermek nem szakadt el teljesen a családjától.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező önkormányzati feladat, azt az állam biztosítja a gyermekek részére.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A Mezőnyárádi Községi Könyvtárat 1975-ben alapította az akkori Községi Tanács. A könyvtár egészen a közelmúltig nyilvános könyvtárként üzemelt, és az 1997. évi CXL. törvényben foglaltak szerint ellátta a települési könyvtári feladatokat.

2007 novemberében - részben anyagi megfontolásból - a könyvtár csatlakozott a Mezőkövesdi Városi Könyvtárhoz és igénybe veszi annak mozgókönyvtári szolgáltatását.

Ennek értelmében a Mezőnyárádi Községi Könyvtár 2007-ben lekerült a Nyilvános Könyvtárak Jegyzékéről.

A mozgókönyvtári szolgáltatásnak és az ezzel járó anyagi támogatásnak köszönhetően a könyvtár megindult a fejlődés útján. Sor került egy tisztasági festésre, a függönyök és a kisbútorok cseréjére. Új híradástechnikai berendezések: TV, Hifi, DVD és videó lejátszó, valamint számítógépek vásárlása vált lehetővé. Az internet is bevezetésre került, amit az olvasók térítésmentesen vehetnek igénybe. A könyvtár állománya meghaladja a 11 000 kötetet, melyben jelentős gyarapodást eredményezett a mozgókönyvtári ellátás során beszerzett kötetek száma. A gyűjtemény szabadpolcos rendszerben került elhelyezésre: szépirodalom, ismeretterjesztő szakirodalom és gyermekirodalom felbontásban. Újdonság könyvtárunkban a fokozatosan gyarapodó és szintén térítésmentesen kölcsönözhető DVD film állomány.

A könyvtár gyűjtőköre:

A könyvtár teljes körűen gyűjti a magyar nyelven kiadott szépirodalmi műveket és a helyismereti szempontból fontos műveket.

Szakterületek szerinti válogatással gyűjti a magyar nyelven megjelent kézikönyveket és segédkönyveket.

Válogatva gyűjti az általános művelődést, a tanulást, a közélethez és a munkához szükséges tájékozódást szolgáló ismeretterjesztő és szakmai könyveket.

A természettudományok, alkalmazott tudományok szakcsoportjait csak új kiadású művekkel gyarapítja, s a gyűjtés mélységét a változó igények szerint rugalmasan alakítja.

Erősen válogatva és csak időleges megőrzéssel gyűjti - az olvasói igényeknek megfelelően - a magyar nyelvű napi-, heti- és havilapokat. A DVD filmeket és a nyelvi hanganyagokat szintén erősen válogatva, a mindenkori igényeket figyelembe véve szerzi be a könyvtár.

A könyvtár szolgáltatásai: A könyvtár szolgáltatásait közvetlenül és korlátozás nélkül biztosítja az állampolgárok számára. Támogatja a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló rendezvényeket, programokat. A könyvtár alapszolgáltatásai ingyenesek. Tájékoztatás: a könyvtár állományáról hagyományos katalógus alapján. A számítógépes katalógus kiépítése elkészült. Ingyenes Internet használat Könyvtári órák szervezése igény szerint óvodás és iskolás gyerekek részére.

Mezőnyárád község Önkormányzata 2018. évben a Nemzeti Kulturális Alaphoz, Mezőnyárád település könyvtárának szakmai eszközfejlesztésére, korszerűsítésére benyújtott pályázaton 3.070.030,- Ft támogatást nyert el. Továbbá pályázatot nyújtott be a Területi- és települési Operatív Program „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése" című pályázati felhívásra, melyben a könyvtár és a házasságkötő épületét céloztuk meg. A projekt célja, hogy a konzorciumban résztvevő önkormányzatok, - közöttük Mezőnyárád község Önkormányzata – tulajdonában lévő, leromlott energetikai állapotú épületek energetikai korszerűsítés útján fejlesztésre kerüljenek. A fejlesztéssel hozzájárulnak az épületek gazdaságosabb fenntartásához, egységes településkép létrehozásához, a település lakossága szempontjából egy élhetőbb környezet kialakításához, valamint az érintett épületekben lévő szolgáltatások színvonalának emeléséhez. Mezőnyárád község esetében a támogatás teljes összege: 32.939.077,- Ft.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Településünkön a gyermekétkeztetés megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése azon követelményének, mely szerint a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az

élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Biztosított az életkor specifikus étrend.

Biztosított továbbá az, hogy az intézményekben az arra jogosultak igénybe vegyék az ingyenes, illetve kedvezményes étkeztetést.

Jelenleg az 1-9 osztályban mindenki ingyen tankönyvhöz juthat.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Településünkön hátrányos megkülönböztetés, illetve az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem történt.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Községünkben pozitív diszkrimináció az ellátórendszerek keretein belül nem valósul meg.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény rendelkezési szerint a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:
- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.

A törvény célja olyan köznevelési rendszer megalkotása, amely elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus, lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarati tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos

fejlesztése révén, és ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a közérdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevel. Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló (SNI): az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

a) testi, érzékszervi, értelmi, beszédfogyatékos, autista, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,
b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

4.4. a) Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll: - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családbafogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú - (alacsony iskolai végzettség, melynek igazolása a kérelmen megtett önkéntes nyilatkozattal történik) - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családbafogadó gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ - (alacsony foglalkoztatottság, melynek fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi) - a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek - (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény)

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) legalább kettő fennáll

4.4. a) 1. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 092)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül** (TS 093)
	Fő	**Fő**	**%**
2016	49	3	6,12
2017	44	2	4,55
2018	49	1	2,04
2019	50	0	0,00
2020	54	0	0,00
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

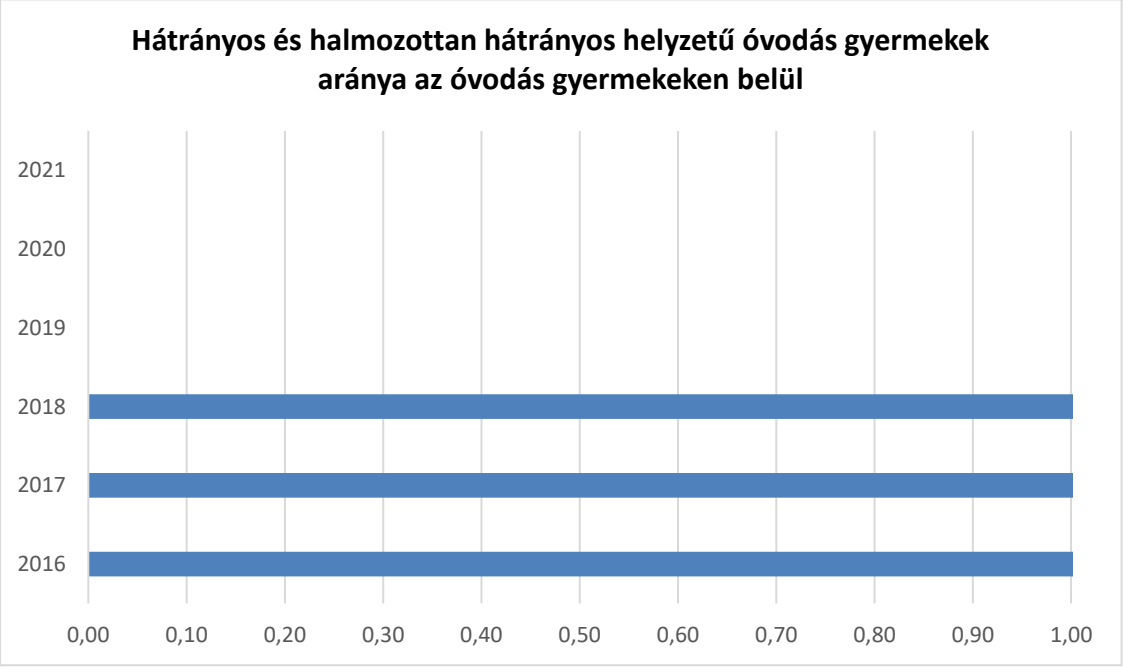

Mezőnyárád településen élő óvodás gyermekek között egyre kevesebb az olyan családból származó gyermek akiket hátrányos helyzetűek közé lehet sorolni. Ez köszönhető annak, hogy

a szülők próbálnak elhelyezkedni a munka világába, így nem számítanak alacsony foglalkoztatottság miatt hátrányos helyzetűnek.

4.4. a) 2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	**Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban**	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 094)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül** (TS 095)
	Fő	**Fő**	**%**
2016	n.a.	5	4,31
2017	n.a.	3	2,54
2018	n.a.	9	6,98
2019	n.a.	5	4,10
2020	n.a.	4	3,01
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

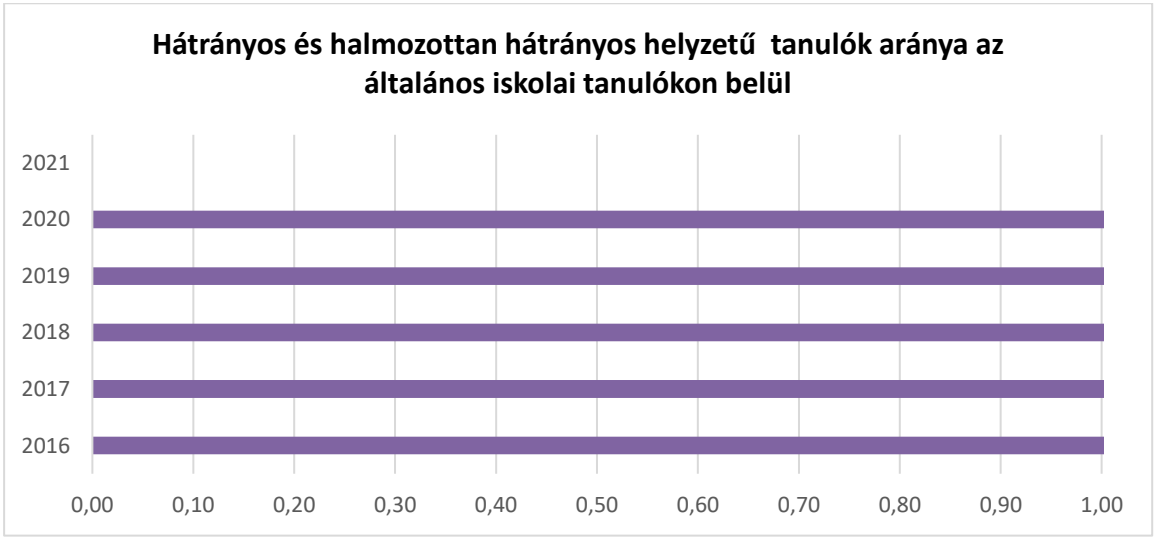

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül 2018. évtől csökken. Ez köszönhető annak, hogy egyre kevesebb az olyan szülő, akiknek alapfokú iskolai végzettsége van, valamint akik alacsony foglalkoztatottsága miatt hátrányos helyzetűek. Mezőnyárád településen olyan család nincs aki olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek - (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény)

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma** (TS 096)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül** (TS 097)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban** (TS 098)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva** (TS 099)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma** (TS 100)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül** (TS 101)
	Fő	**%**	**Fő**	**%**	**Fő**	**%**
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	**Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 114)	**Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 113)
	fő	**fő**
2016	15	0
2017	9	0
2018	11	0
2019	5	0
2020	6	1
2021	6	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	3	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	75	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	0	17
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	július 15 - augusztus 14	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	6	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

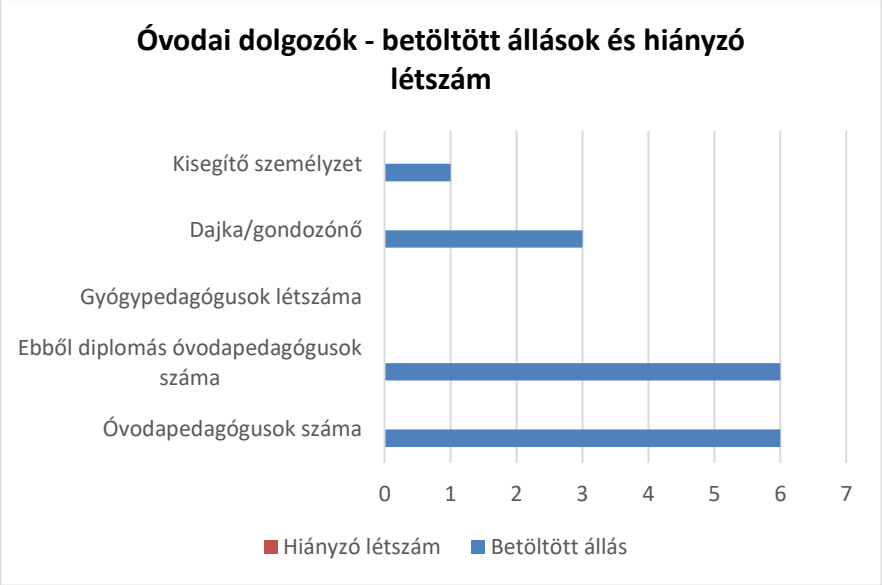

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	**3-6 éves korú gyermekek száma**	**Óvodai gyermek csoportok száma gyógypedagógiai neveléssel együtt** (TS 085)	**Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 090)	**Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 088)	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma** (TS 086)	**Gyógypedagógiai oktatás-ban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül** (TS 091)	**Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma** (TS 089)
	fő	**db**	**db**	**db**	**fő**	**db**	**fő**	**fő**
2016	49	2	50	1	49	0	0	25
2017	44	2	50	1	44	0	0	22
2018	48	2	50	1	48	0	0	24
2019	50	2	50	1	50	0	0	25
2020	54	2	50	1	54	0	0	27
2021	60	3	75	n.a.	60	n.a.	n.a.	25

Forrás: TeIR, KSH
Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet
16
14
12
10
8
6
4
2
0
2016
2017
2018
2019
2020
2021
Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)
Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma

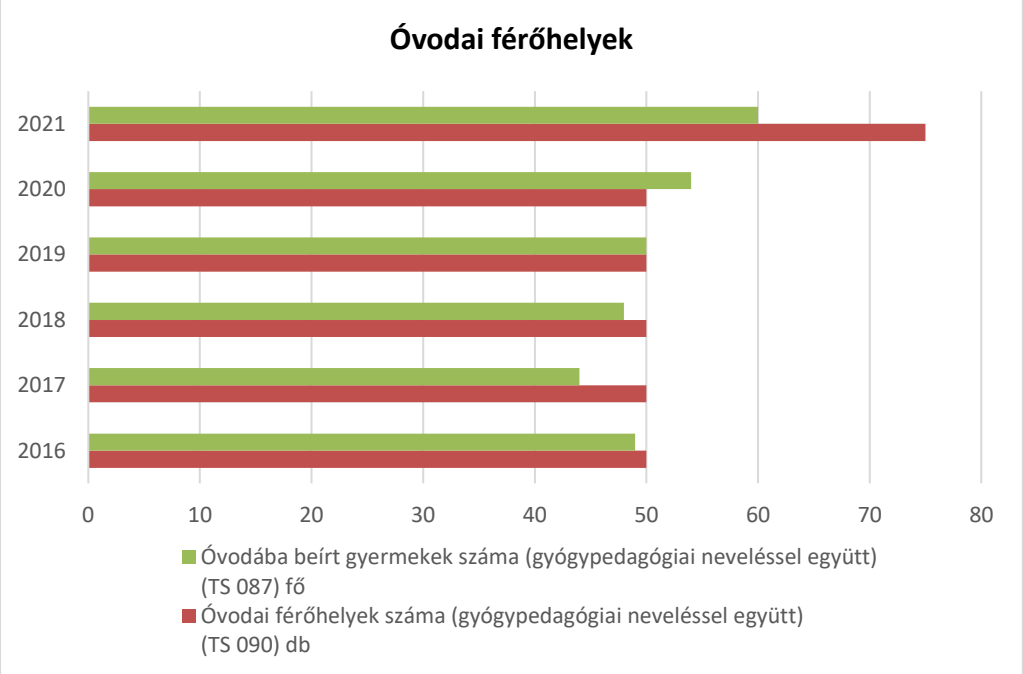
Óvodai férőhelyek
2021
2020
2019
2018
2017
2016
0
10
20
30
40
50
60
70
80
Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087) fő
Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090) db

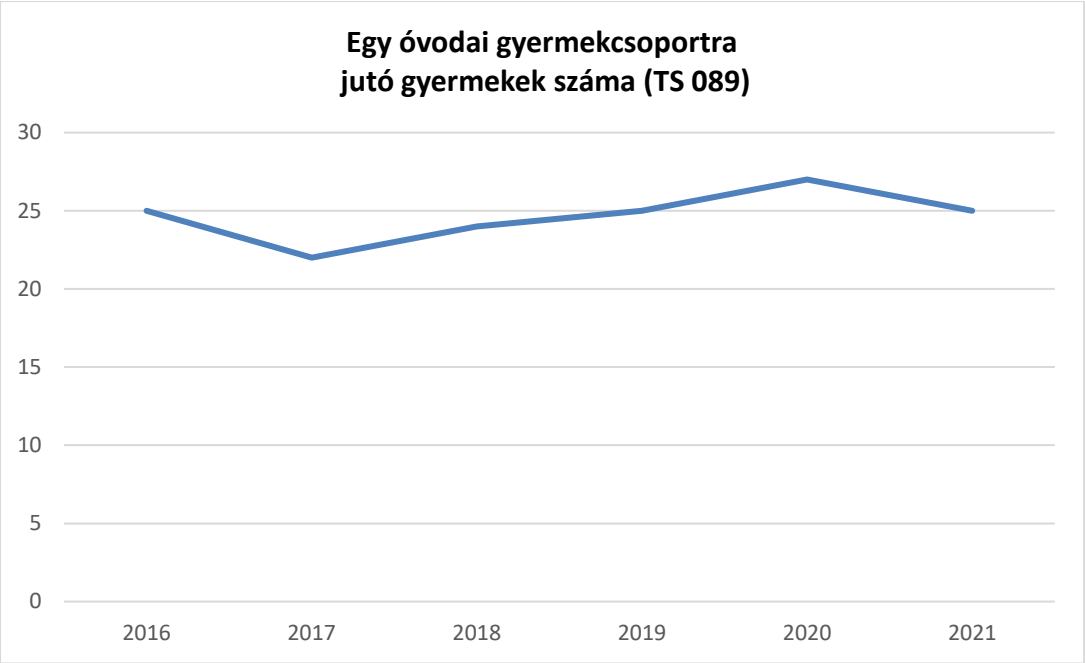

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvodába beíratott gyermekek száma településünkön emelkedő értéket mutat. A gondozásuk egy feladat ellátási helyen, 2021. évtől 3 csoportban történik. Az óvodai férőhelyek száma ki van használva Gondozásukról, szakképzett alkalmazottak gondoskodnak.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2016/2017	57	62	119	46	38,7%
2017/2018	60	61	121	53	43,8%
2018/2019	63	64	127	67	52,8%
2019/2020	57	65	122	71	58,2%
2020/2021	60	73	133	62	46,6%
2021/2022			0		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

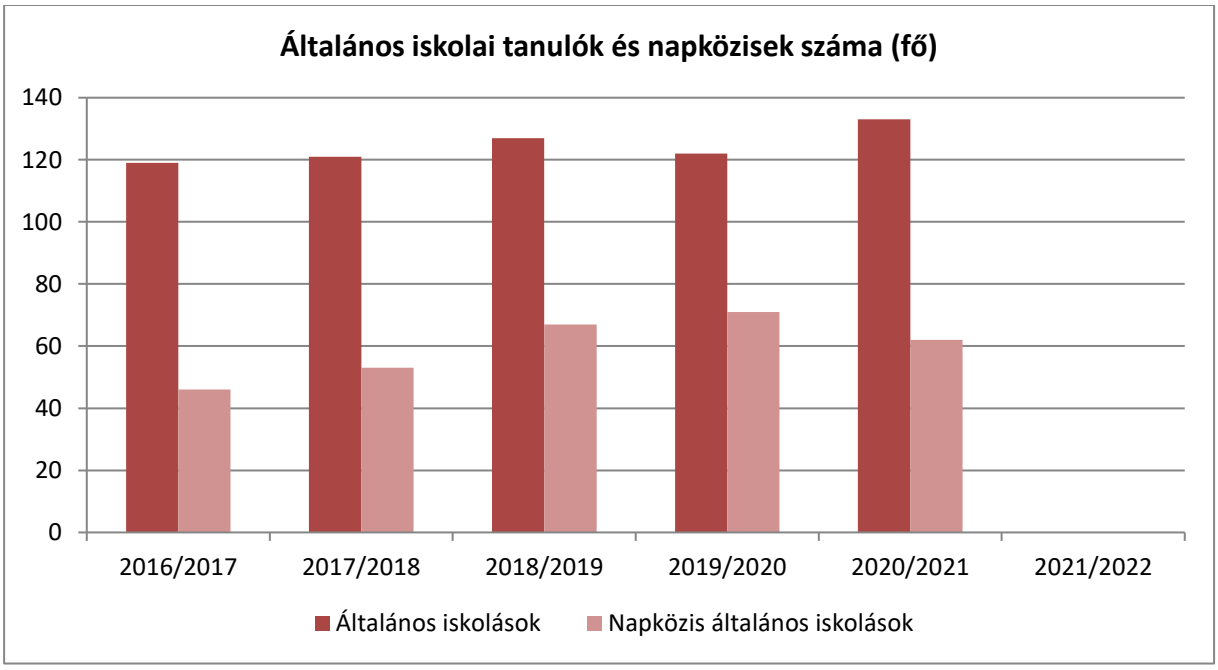

Az általános iskolába járó gyermekek száma folyamatosan csökken. mivel egyre kevesebb gyermek születik, ez szoros összefüggésben van az iskolába járó gyermekek számával is. A napközit igénybe vevő gyermekek száma egyre alacsonyabb. Ami azzal magyarázható, hogy iskolánkban alsó tagozaton működik napközi otthon. Így ahogyan az alsós gyermek létszám változik annak arányában változik a napközis létszám is.

A csoportok bontásánál a gyerekek életkori sajátosságit tartottuk szem előtt. Így a legkisebb (az első és második osztályosok) kerültek egy csoportba, és a nagyobbak a másikba.
A napközi otthon – az iskola pedagógiai programjával összhangban – biztosítja a tanulók tanórán kívüli gondozását, ellátását. A család és az óvodai nevelés eredményeire építve segíti, kiegészíti, bővíti az iskola tanórai keretben folyó nevelő-oktató munkáját.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladat ellátási helyek

Tanév	**Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)**(TS 2101)	**Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)**(TS 2201)	**Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)**(TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	**1-8 évfolyamon összesen**	**db**
2016/2017	0	8	1
2017/2018	0	8	1
2018/2019	0	8	1
2019/2020	0	8	1
2020/2021	0	8	1
2021/2022	0	8	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

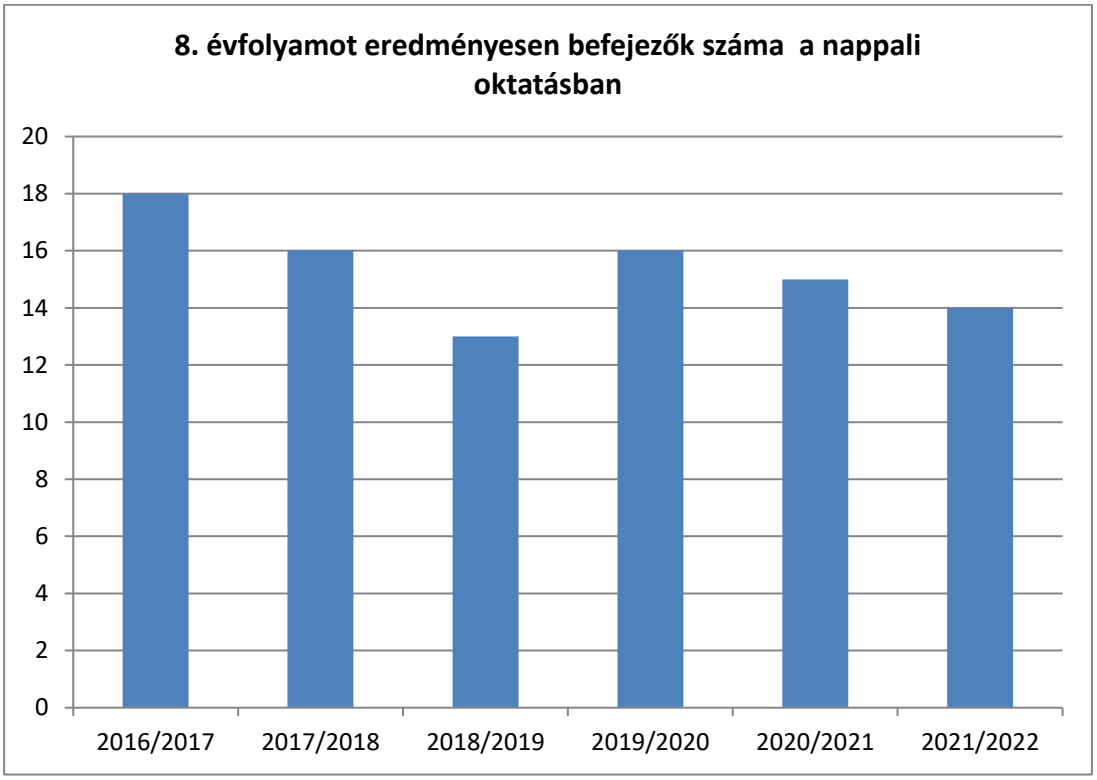
8. évfolyamot eredményesen befejezők száma a nappali oktatásban
20
18
16
14
12
10
8
6
4
2
0
2016/2017
2017/2018
2018/2019
2019/2020
2020/2021
2021/2022

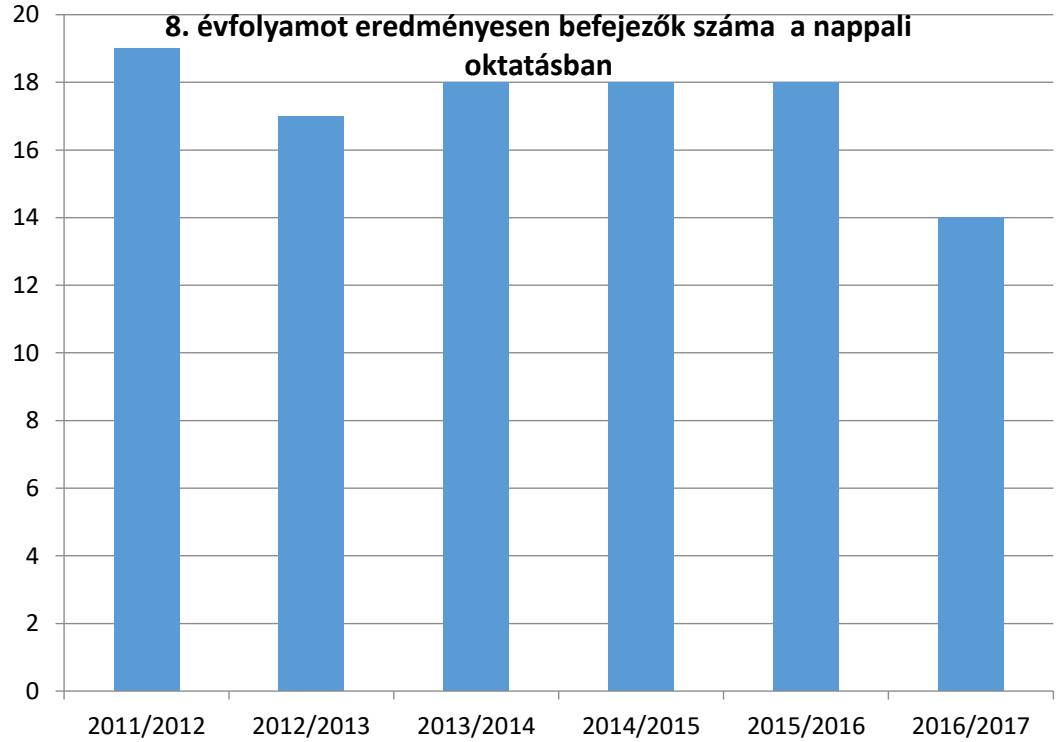
8. évfolyamot eredményesen befejezők száma a nappali oktatásban
20
18
16
14
12
10
8
6
4
2
0
2011/2012
2012/2013
2013/2014
2014/2015
2015/2016
2016/2017

A táblából jól látható, hogy a vizsgált időszakban minden végzős tanuló sikeresen befejezte a 8. évfolyamot a nappali oktatásban.

b) a köznevelséshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A köznevelséshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokat Mezőnyárád község iskolájának pedagógusai látják el. 2013. január 1-től a Klebersberg Központ Mezőkövesdi Tankerületi Központja vette át az intézményfenntartói feladatokat, majd 2015. szeptember 1-től az Egri Katolikus Egyházmegye gyakorolja ugyan ezen, feladatokat. Így a pedagógusok foglalkoztatása is az Egyházmegye feladata.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, és képzés területén és intézmények között nem történt.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A kompetencia mérések eredményei az országos átlagnak megfelelők, a gyengébb teljesítmények esetén hangsúlyt fektetünk a felzárkóztatásra.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

Ezek eredményessége az átlagok javulásában is mutatkozik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségfejlesztési, sport, szabadidős és szünidős programok hiánya, egészségtudatos életvitel és a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	Egészséges életmódra nevelés

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti egyenlőség azt jelenti, hogy mindkét nem egyenlő mértékben van jelen hatalom, részvétel és láthatóság szempontjából a közélet és magánélet minden szférájában. Amikor a nemek közötti egyenlőségről van szó, azt nem a nemek közötti különbözőség, hanem sokkal inkább a nemek közötti egyenlőtlenség ellentéteként kell látni. Célja az, hogy elősegítse a nők és férfiak teljes részvételét a társadalomban. Nők és férfiak társadalmi egyenlősége elsősorban azonos jogokra vonatkozik az élet minden területén. A diszkrimináció tilalma azt jelenti, hogy neme alapján senkit ne érhessen hátrányos megkülönböztetés. Ma az egyenlőség helyett egyre inkább az egyenlő jogok, esélyek és bánásmód kifejezéseket használják: rendelkezzen a két nem egyenlő lehetőségekkel a társadalmi és a magánéletben, a munkavállalás területén, a képzésben való részvételben, az előmenetelben, a politikai döntéshozatalban, a gyereknevelésben, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

Az adattáblák kitöltéséhez elsősorban helyi adatgyűjtésre volt lehetőség, amelyhez szintén a partnerek segítségét kértük. Sajnos központi adatszolgáltatás e területen kevéssé áll rendelkezésre.

E tématerületnél kiemeljük – *az egységes szemlélet miatt* - a vonatkozó jogszabályokat. Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról, a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaciviszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	4,18	5,28	4,73%
2017	3,79	8,12	5,96%
2018	4,39	6,27	5,33%

2019	2,3	6,2	4,25%
2020	4,21	7,46	5,84%
2021	3,87	6,34	5,11%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

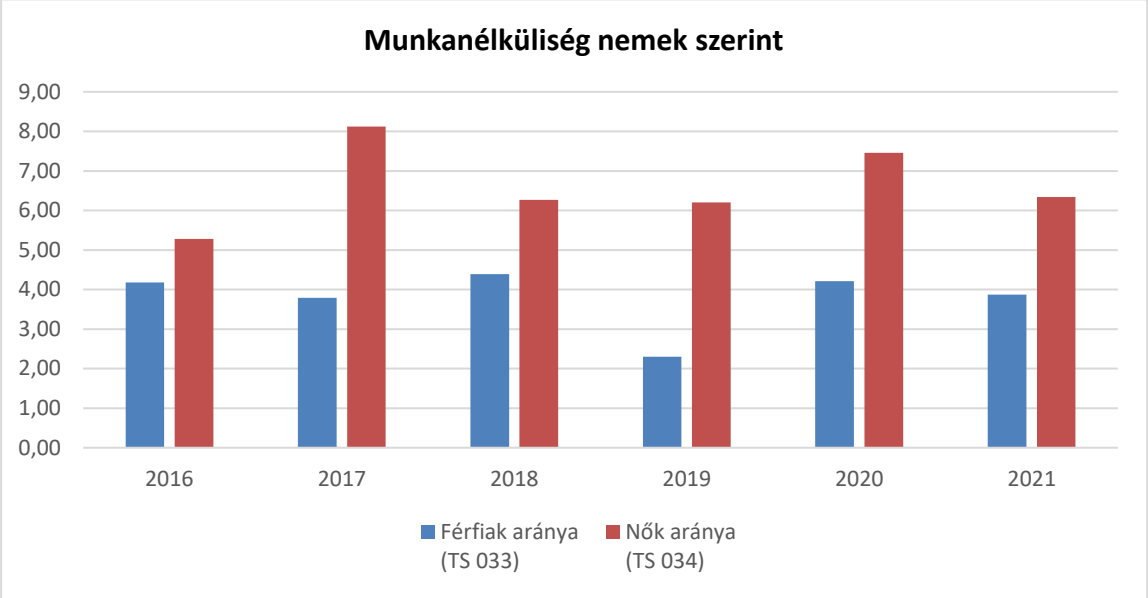

Országos adatok szerint a foglalkoztatott nők aránya kevesebb, mint a férfiaké. Ennek egyik oka, hogy a gyermekvállalás miatt több nő van az inaktívak között (GYES, GYED, GYET).

A munkanélküliségbe lépő nők egy része nem állásvesztő, hanem korábban inaktív volt.

Megállapítható az is, hogy a munkanélkülivé vált nők a férfiaknál kisebb eséllyel jutnak vissza a munkaerőpiacra, következésképpen az átlagosnál hosszabb időt töltenek munka nélkül, mint a férfiak.

Annak, hogy a nők száma magasabb a munkanélküliek között oka lehet az is, hogy településünkön nem elterjedtek az atipikus, részmunkaidős foglalkoztatási formák, a rugalmas munkaidő beosztás.

5.1.2. A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2016	47,17	60
2017	53,03	60
2018	50,85	63,33
2019	43,48	80
2020	56,25	63,89
2021	69,64	58,97

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

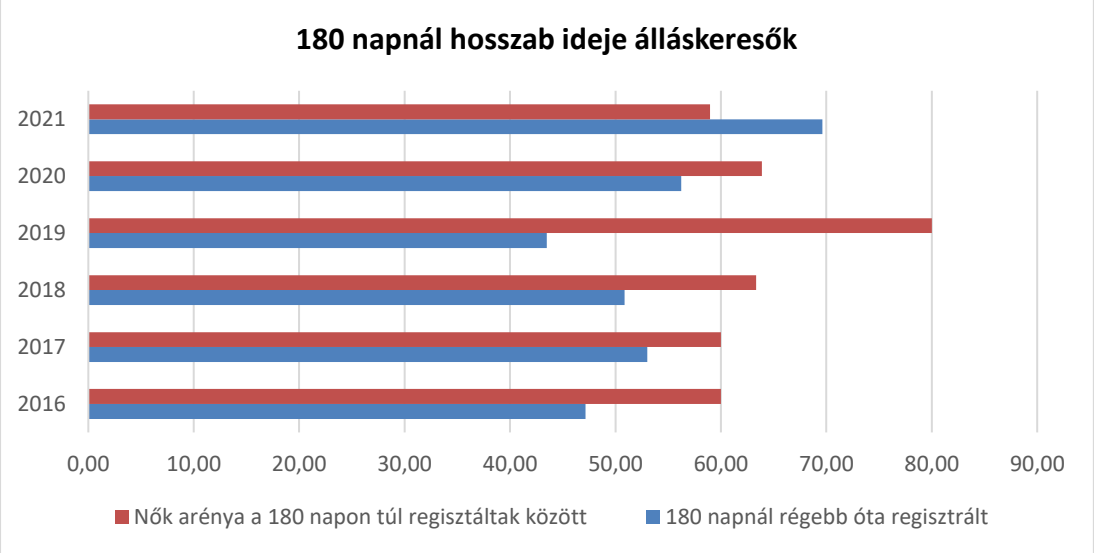

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	fő	**Fő**
2016	53	12
2017	66	12
2018	59	8
2019	46	5
2020	64	4
2021	56	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

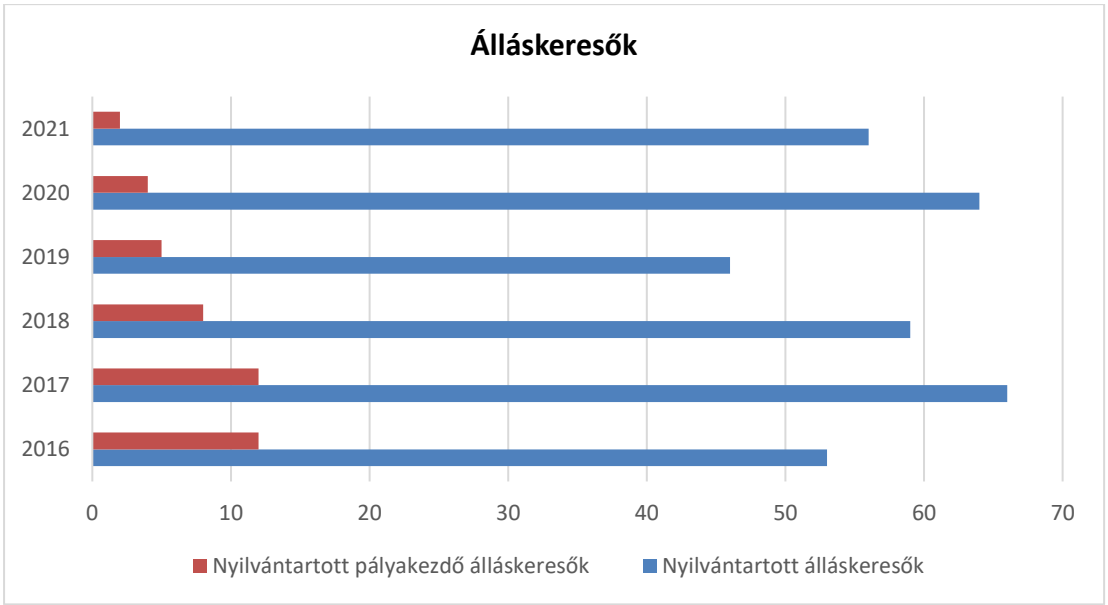

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen a nők képzési programokba történő bevonása megoldott, olyan képzési programokon vesznek részt, amely területek hiányt mutatnak. Az alapképzés, és az átképzés is nagyon fontos szerepet játszik abban, hogy csökkenthető legyen a munkanélküliség. Cél, hogy minden munkavállalási korú nő elhelyezkedjen, hiszen egy családban kell, hogy a nő is jövedelmet szerezzen, és ennek lehetősége abban áll, hogy részt vesznek képzési programokon.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Településünkön az alacsony képzettséggel rendelkező nőknek szinte lehetetlen elhelyezkedni. Ennek érdekében kell megvalósítani, lehetőséget adni arra, hogy képzésben tudjanak részt venni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A munkavállalónak nemétől függetlenül joga van ahhoz, hogy egyenlő értékű munkáért, egyenlő bért kapjon. A két nemet az egyenlő versenyfeltételek biztosítása mellett egyenlő bánásmód is megilleti.
Településünkön hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nincs tudomásunk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A családi, háztartási magánéletbeli feladatok leginkább a nőket terhelik. Általában ők gondoskodnak gyermekeikről, szüleikről, sokszor párjukról is. A kisgyermekes családoknál elhelyezkedési problémát, és a munkahelyi feladatok megoldását nagyban befolyásolja a bölcsőde ill. óvoda megléte. A mai korszerű munkahelyek elvárják a teljes odaadást, a cégnek megfelelő munkahelyi tempót, ezért az otthoni felelősségteljes gyermekvállalás, gyermeknevelés háttérbe szorul.

Mezőnyárádon 2016. szeptemberétől mini-bölcsőde működik, családi napközi nem.

Az óvoda nyitvatartási ideje rugalmasan alkalmazkodik a munkavállaló nők tekintetében. 7.00-órától már fogadják a gyerekeket, így a dolgozó nők többsége munkaidő elkezdése előtt el tudja vinni óvodába a gyermekét. Munkaidő végeztével (17,00 óra) pedig el tud menni gyermekéért. Mint már a korábbiakban említettük az óvoda felveszi a gyerekeket 2 és fél éves korától, ezzel is támogatva a nők munkába állását.

A 75 fős férőhelyű óvoda, 7 fős mini-bölcsőde megfelel a település igényeinek kielégítésére.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat tevékenységi körében realizálódik elsősorban. A szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak a városban a védőnők.

Családtervezéssel kapcsolatban a serdülőkorban lévő gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor, több alkalommal is szerveznek ilyen jellegű oktatást.

A leendő édesanyák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása megkezdődik már várandós korban a szülésfelkészítő tanfolyam keretében, egyéni beszélgetések, látogatások alkalmával, kezdve a szüléstől, szoptatástól a táplálkozáson gyereknevelésen át. Segítséget kapnak a szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében, szükség esetén az utánajárásban is.

A védőnői hálózat nagy figyelmet fordít a szociális okból vagy gondatlanságból veszélyeztetettségben élő gyermekek folyamatos nyomon követésére és a társszervekkel való kapcsolat felvételre.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5. 3. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	52	52
2017	1	60	60
2018	1	57	57
2019	1	54	54
2020	1	53	53
2021	1	50	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

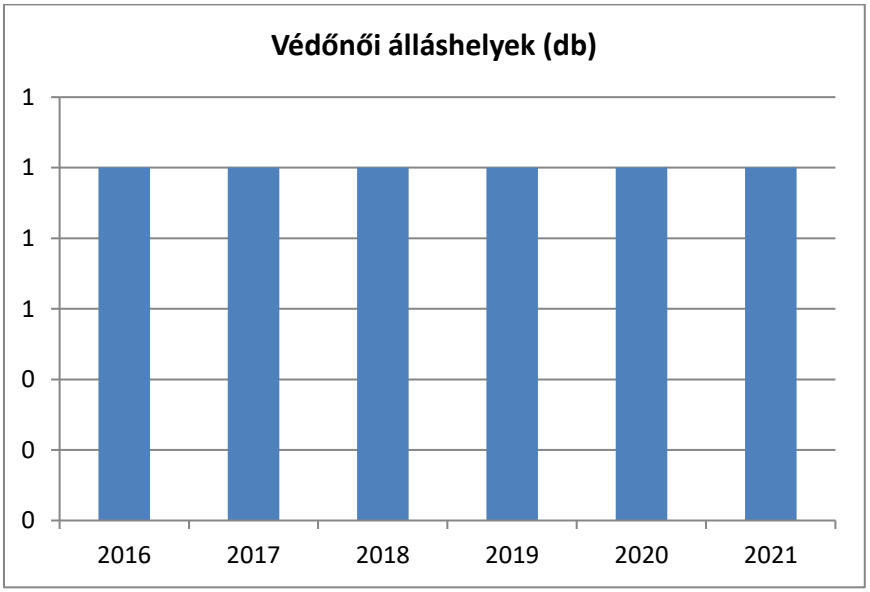

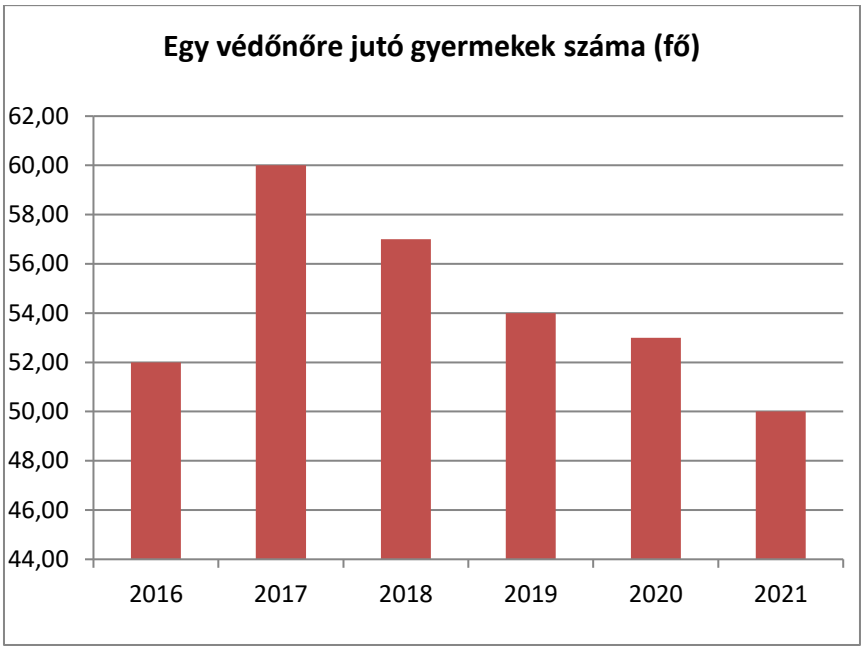

A gyermekek száma 2016. évtől megemelkedi 2017. évre, ami fokozatosan évente visszacsökken a 2016-i létszámra. A hirtelen növekvés azzal magyarázható talán hogy az állam családi otthonkedvezmény keretén belül a gyermekeket vállaló családokat kedvezményes lakásvásárlással támogatja, ezáltal több lett a gyermeket vállaló családok száma, így a 0-3 éves korú gyermekek száma is nőtt. Az orvos és a védőnő által nyújtott szolgáltatások révén a községben élők nem szenvednek hiányt sem a családtervezés, sem az anya- és gyermekgondozás területén. A védőnő szolgálat nagy figyelmet fordít a szociális okból, vagy gondatlanságból veszélyeztetettségben élő gyermekek folyamatos nyomon követésére és a társszervekkel való kapcsolat felvételre.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Településünkön a családon belüli erőszak nem jellemző.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön nincsenek.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Mezőnyárád Község Önkormányzatának személyi összetétele:

4 fő nő dolgozik a község önkormányzat hivatalában ügyviteli alkalmazásban, és 1 fő képviselőnő tevékenykedik a képviselő Szociális Bizottság munkáját..

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

5.7.1. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016		
2017	7	7
2018	7	7
2019	7	7
2020	7	7
2021	7	7

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

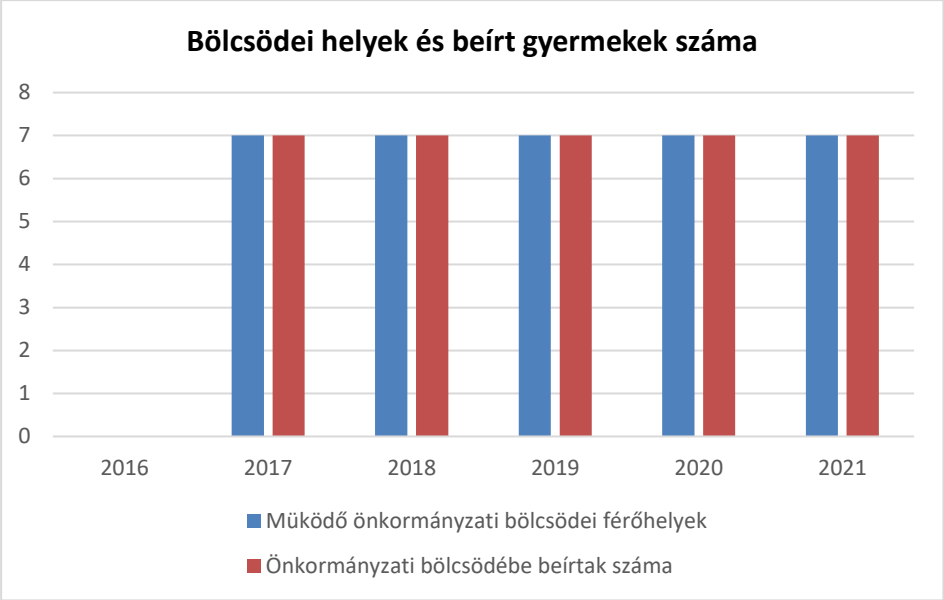

A nőket helyi szinten érintő társadalmi problémák felszámolására irányuló kezdeményezések a településen nincsenek. Ennek megelőzésére 2017. szeptemberétől mini-bölcsőde 7 fős maximális létszámmal működik településünkön, ezzel is segítve a nők munkavállalását.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nők elhelyezkedésének nehézségei, magas munkanélküli nők száma.	Mini-bölcsődei nevelés bevezetése.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Mezőnyárád község Önkormányzata kiemelt feladatának tekinti az idős lakossággal történő együttműködést, az időskorú emberek életkörülményeinek figyelemmel kisérését, az idősek aktivitásának megőrzését, szükség esetén a róluk való gondoskodást.

Az öregedés folyamata elkerülhetetlen. Egy társadalom akkor kezeli az idősek kérdését sikeresen, ha az idős ember aktivitása, anyagi, egészségügyi, szociális és kapcsolati biztonsága az egyén számára megnyugtatóan alakul. Az életminőség megtartása részben az intézményekre, részben az egyénre hárul. Kérdés az, hogy az egyes szociális ellátó rendszerek mennyire készültek fel a növekvő igények ellátására, mennyi terhet bír el a család, milyen megtartó és támogató közösségekre támaszkodhatnak az idősek.

Kiemelt figyelmet érdemelnek, mert magas az egyedül élők aránya, így az önkormányzat számára további odafigyelést jelent, mivel igényük várhatóan megnő a közösségi szolgáltatásokra.

Mezőnyárád község Önkormányzata minden évben megrendezi az Idősek Napját, ahová a település lakosai közül minden 70 és 70 éven felüli lakost tisztelettel meghívunk. A rendezvény alkalmával az óvodások, iskolások műsorukkal színesítik az idősek délutánját, majd vacsorát szolgálunk fel minden megjelent idős polgár számára. Ez a délután jó hangulatban, nótázással szokott eltelni. Ezen felül hagyománynak megfelelően, karácsony közeledtével, minden 70 és 70 éven felüli idős lakos karácsonyi ajándékot kapnak, eddig élelmiszer csomag formájában, de az utóbbi években ajándékutalványt adunk, hogy mindenki azt vásároljon rajta, amire szüksége van. Ezeket az utalványokat, a helyi kiskereskedőknél lehet levásárolni.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:
A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,

2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják.

Mivel az idős emberek családjának aktív tagjai dolgoznak, egyes esetekben nem is a településen élnek, nagy a veszélye a településen az idősek elmagányosodásának, elszigetelődésének.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2016	152	280	432
2017	145	272	417
2018	146	266	412
2019	139	264	403
2020	135	245	380
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

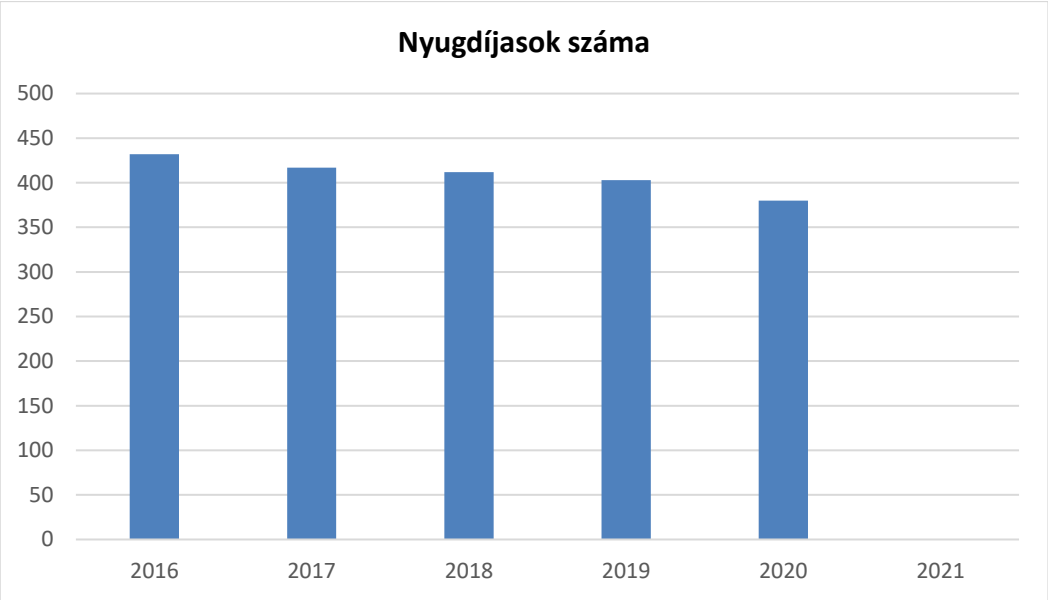

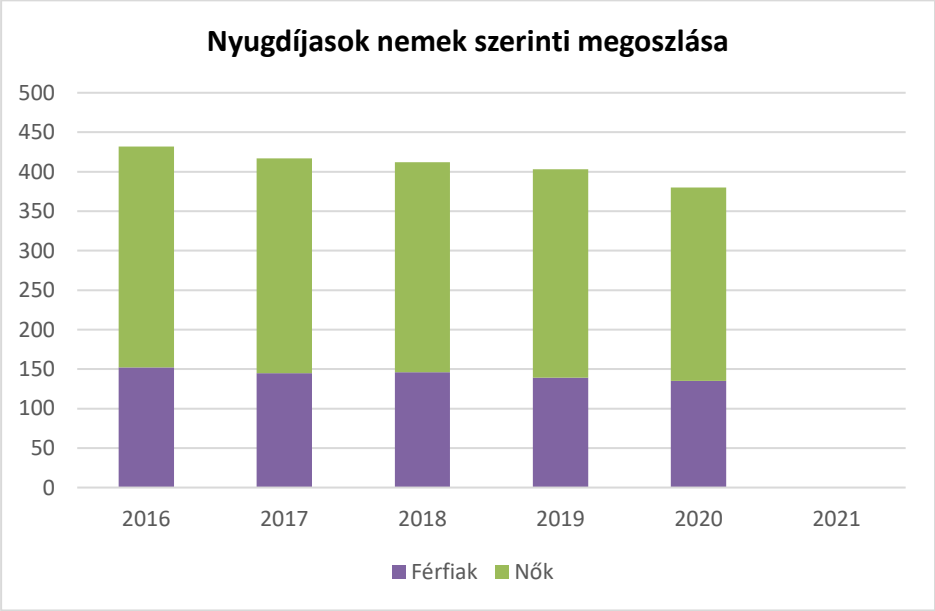

A táblázatból egyértelműen kiderül, hogy 2016. évtől a nők száma lényegesen magasabb volt, mint a férfiaké.

Ez arra következtethető vissza, hogy a nők 40 év ledolgozott munkaviszony után már el tudnak menni nyugdíjba, míg a férfiak a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt túllépve tehetik meg.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	7	0	103	209	0	25	n.a.
2017	6	0	100	206	0	21	1
2018	6	0	104	204	1	21	1
2019	5	0	102	206	1	18	1
2020	5	0	101	191	1	17	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás:
TeIR,
KSH
Tstar

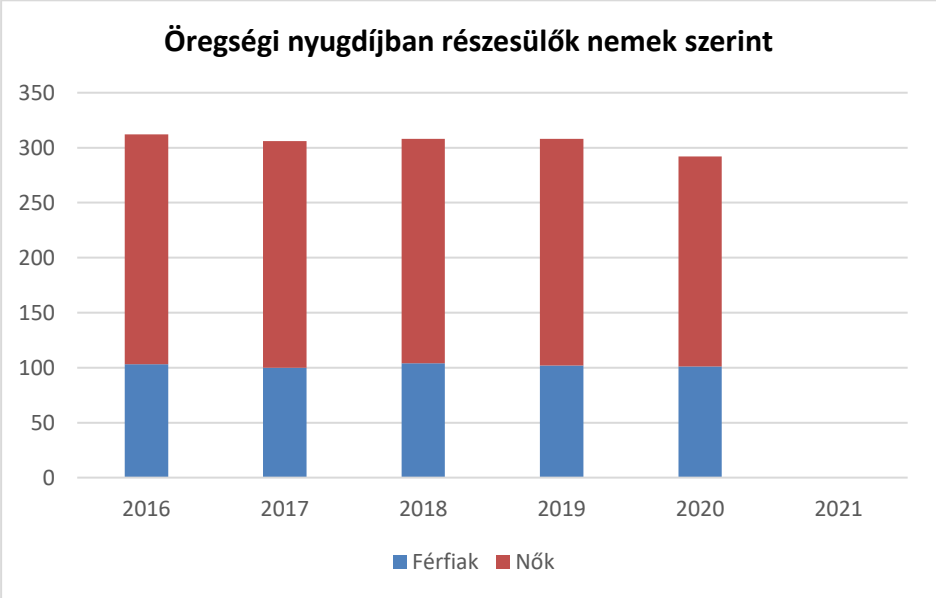

A táblázatban jól látszik, hogy az öregségi nyugdíjban részesülő nők, valamint az özvegyi nyugdíjban részesülő nők száma jóval magasabb a férfiak számától, ebből következik, hogy így magasabb az egyedül élő nők száma, ami az önkormányzat számára további odafigyelést jelent, igényük várhatóan megnő a közösségi szolgáltatásokra is. A Mezőnyárád településen működő Polgárőr szervezet segítségére nagyban számítunk, az egyedül élő időskorú emberek figyelemmel kísérésével kapcsolatban. Számukra is megnyugtató, hogy a mindennapjaikban az esetleges segítségre számíthatnak

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Magyarországon az intézmények, vállalatok ritkán alkalmaznak időseket. Egy tanulmány szerint a két legerősebb érv, amit az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmaznak: az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is: a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel és jóval pontosabbak és megbízhatóbbak a fiataloknál (nem fognak más munkát keresni, megbecsülik a feladatokat), kevésbé kritikusak a felső vezetéssel és a vállalat működésével szemben és erős elkötelezettséget mutatnak a munkahelyük iránt. Emellett pedig részmunkaidőben, vagy akár kiszervezéssel is hajlandók dolgozni.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A munkaerő-piacon ők már nem képviselik magukat. Mezőgazdasági tevékenységekben vesznek részt, saját maguk látják el magukat megtermelhető élelmiszerekkel.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Településünkön az idős emberek tanulását támogató programok a településen nincsenek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Településünkön hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nincs tudomásunk. A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások megszervezése az állam és az önkormányzat feladata. Ezen ellátási forma biztosításával segítséget nyújtanak a szociálisan rászorulók részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, vagy mentális állapotukból vagy más okból eredő problémák megoldásában.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen működik orvosi ellátás, háziorvosi rendelés keretein belül, amely a felnőttek vizsgálatát és egészségügyi ellátását egyaránt megvalósítja. A településen egy orvosi rendelő található. A háziorvosi feladatokat vállalkozás biztosítja.

Az Ügyeleti Szolgálat Mezőkövesdi székhellyel biztosított. Az egészségügyi szakrendelés szintén Mezőkövesden található.

Szociális szolgáltatásként az önkormányzat biztosítja a törvényben foglalt lehetőségnek megfelelő szociális étkeztetést a nyugdíjas, magát ellátni képtelen idős emberek számára, ami egyszeri meleg étkezést jelent az igénylő részére.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Településünk által szervezett kulturális programok az érdeklődők számára hozzáférhető, ahol igény van, az utazást önkormányzatunk biztosítja.

c) idősek informatikai jártassága

Az informatikai érdeklődés csekély mértékű, de a KÖNYVTÁR-ban hozzáférhető.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	**65 év feletti lakosság száma** (férfiak TS 026, nők TS 028)	**Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma** (TS 129)	**Házi segítségnyújtásban részesülők száma** (TS 130)	**Szociális étkeztetésben részesülők száma** (TS 131)
	Fő	**Fő**	**fő**	**fő**
2016	290	0	16	38
2017	287	0	16	85

2018	291	0	14	89
2019	304	0	15	92
2020	306	0	14	49
2021	302	0	12	65

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

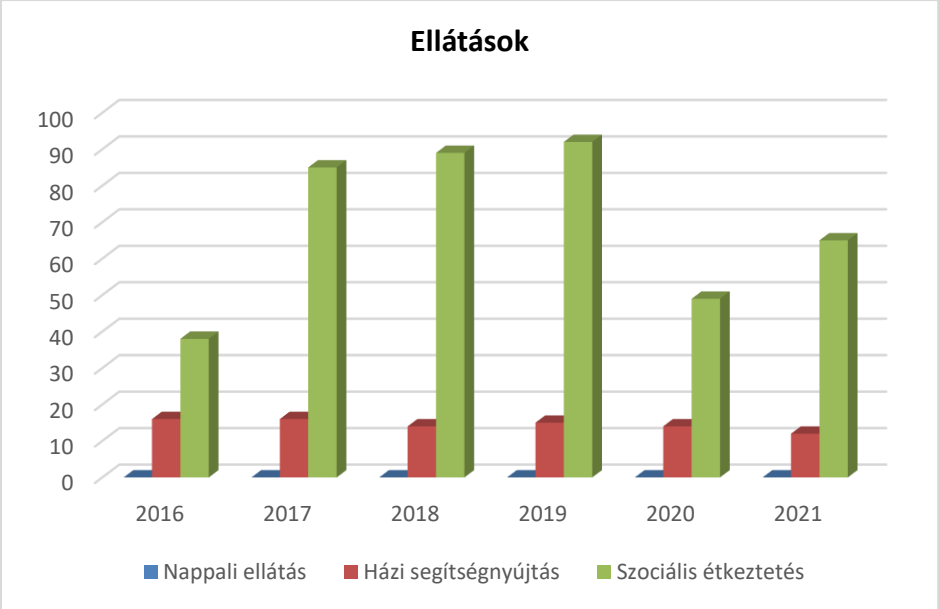

Községünkben nappali ellátást biztosító intézmény nem működik.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2016	1
2017	1
2018	1

2019	1
2020	1
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

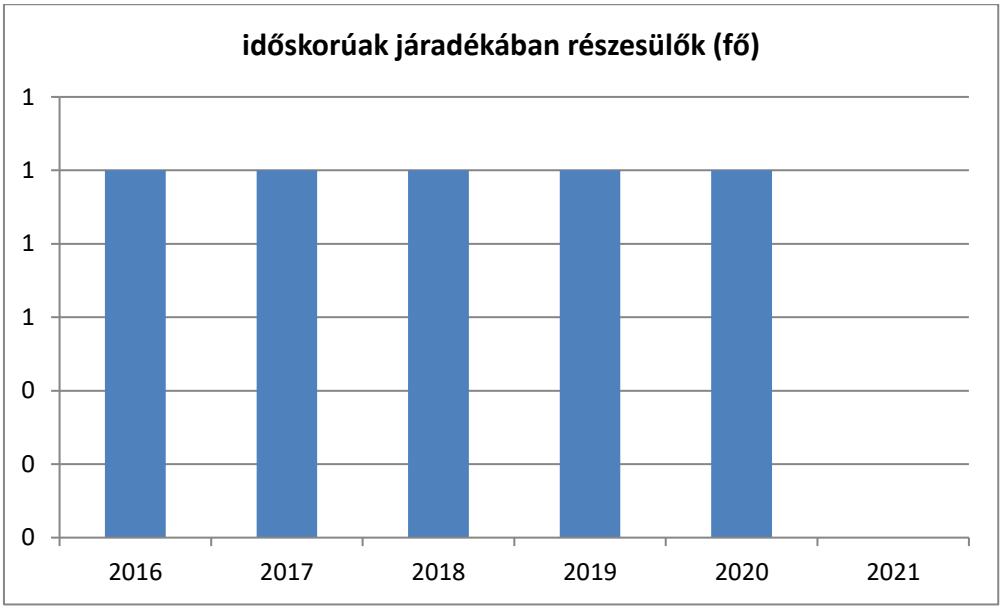

Településünkön időskorúak járadékában részesülő személyek száma 1 fő, aki időközben elhunyt, így 2021. évben már 1 sem lett. Minden 65 év feletti személy részesül valamilyen nyugdíjszerű ellátásban, ami minden esetben magasabb, mint az időskorúak járadéka.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket célzó programokat a településen az „Őszirózsa" Nyugdíjas-Klub szervezi meg. Az Önkormányzat a civil szervezet támogatási kereteiből támogatja a klub által szervezett programokat. Az Önkormányzatunk, a 2015.évben pályázaton elnyert 9 személyes falubusz igénybevételi lehetőségével segíti a nyugdíjas-klub tagjainak eljutását az általuk megszervezett esetlegesen távolabbi helyekre.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma(TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)(TS 3901)	Muzeális intézmények száma(TS 4001)	Közművelődési intézmények száma(TS 4101)
2016	1	13574	0	1
2017	1	13845	0	1
2018	1	12145	0	1
2019	1	12145	0	1
2020	1	5900	0	1
2021	1	6100	0	1

Forrás: TEIR

A nyilvános könyvtárban lévő könyvek száma 2020. évtől lecsökkent, ami azzal magyarázható, hogy a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár állomány megújítást hajtott végre, teljesen új könyveket kapott a könyvtárunk

.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Informatikai jártasság hiánya	Informatikai képzések szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktívrészvétel során. Fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi

szerepvállalást. Mint általában az esélyegyenlőség területén a fogyatékosságügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb feladat. Komoly kihívás hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel, nem csupán pénz kérdése. Ma már valamennyi fogyatékossági csoporthoz tartozó ember – azaz mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl, látás, vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. A kulcsa az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítése, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférése is megvalósuljon. Az akadálymentesítés követelménye az elmúlt időszakban beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat is nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek.

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak** (TS 061)	**Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők** (TS 062)	**Összesen**
2016	32	39	71
2017	30	39	69
2018	23	33	56

2019	19	29	48
2020	17	27	44
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön a megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülő nők száma minden vizsgált évben magasabb volt, mint a férfiak száma. Összességében viszont csökkenő tendenciát mutat. Ez magyarázható azzal, hogy a felülvizsgálat során sok megváltozott munkaképességű személytől a bizottság elvette a szociális ellátást, újra munkába kellett állnia, vagy munkanélkülivé vált.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Településünkön nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek nincsenek.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élők védett foglalkoztatottnak minősülnek. Településünkön a fogyatékkal élőknek foglalkoztatottsági lehetőség a közfoglalkoztatás keretében, ha az adott tevékenység engedi, és természetesen előnyben részesülnek annak érdekében, hogy teljes értékű életet élhessenek, valamint a 2017. évtől működő Fogyatékossággal és Életnehézséggel Szembenézők Egyesületének Közössége (FÉSZEK Egyesület) foglalkoztat fogyatékkal élő személyeket. Ők dísztasakokat készítenek, így emberek között, társaságban lehetnek, rokkantsági ellátásukat kiegészíthetik, hasznos részévé válnak a társadalomnak.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Községünkben hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nincs.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Településünkön önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások nincsenek. Programokat szervez a FÉSZEK Egyesület a fogyatékkal élő személyek részére igény szerint.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

Fogyatékossági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékossági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:
141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékossá minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékossági támogatás folyósításának szabályairól.
218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

Állami támogatásban részesülnek, az önkormányzat a lehetőségeihez mérten segíti, ezen személyek életének megkönnyítését együttműködve az érintett személyek igényének megfelelően.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossági csoporthoz tartozó ember –azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan halmozottan fogyatékos emberek - speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A településen az akadálymentesítés megoldott, a közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához önkormányzatunk segítséget nyújt az igényeknek megfelelően, esetlegesen bevonva a közös hivatalként működő településeket.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személy számára jogszabályban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékossági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

Mint ahogyan az előző pontban kifejtésre került a középületek akadálymentesítése megoldott. Főként a mozgásszervi fogyatékosok számára megoldott az akadálymentesítés a település közintézményeiben.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betarttatása nehéz feladat a hatóságok előtt. Azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni e kötelezettségüknek.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. Akadálymentes parkolóhely településünkön a parkolók többségében ki van jelölve. A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése részben biztosított a településen.

Különös figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg – és ezáltal minden vonatkozásban érvényesüljön – az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Települési szinten nappali intézménnyel nem rendelkezünk, a közlekedés megoldott az igényeknek megfelelően.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Településünkön élő fogyatékos emberek pozitív diszkriminációban nem részesülnek.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élőkről adatok hiánya	Adatgyűjtés pontosítása és majd az igények ismeretében a tennivalók meghatározása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A helyi és a kis település lévén, a környező települések szervezetei folyamatosan gyarapodnak, tevékenységüket bővítik annak érdekében, hogy ezen települések élhetőbben legyenek, csökkenjen az elvándorlás és az öregedési index. Ezért van szükség arra, hogy olyan rendezvények kerüljenek megrendezésre, melynek látogatottsága révén ismeretekben gazdagodhatnak a lakosok és az ide látogatók, valamint megismerjék ezen települések nyújtotta lehetőségeket. Az igények felmérése az alap, melyhez hozzáadódik a közös munka, ezáltal a szervezők, megvalósítók is élvezhetik „munkájukat” és annak gyümölcsét.

Civil szervezetek Mezőnyárád községben:

- Mezőnyárádi Polgárőr Szervezet
- Nyárádi Ifjúságért Közalapítvány
- Mezőnyárádi Gyermekekért Alapítvány
- Mezőnyárádi Faluszépítő Egyesület
- Fogyatékossággal és Életnehézséggel Szembenézők Egyesületének Közössége
- Mezőnyárádi Sportegyesület
- „Őszirózsa” Nyugdíjasklub
- Közösségi Sport Club

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Önkormányzatunknak nagyon jó kapcsolata van az egyházzal, együttműködve építjük környezetünket, mely nemcsak minket érint, hanem a környező településeket is.
Mezőnyárád településen az általános iskola egyházi fenntartásba került 2016. szeptember 1. napjától. Ez által vált lehetővé az intézmény felújítása, valamint a fenntartási költségek sem terhelik az önkormányzat költségvetését, ami jelentős anyagi terhet vett le az önkormányzat

c) *önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség*

Mezőnyárád közös hivatalt működtet 2013.01.01-től. Egyértelmű, hogy szükség van az együttműködésre minden területen annak érdekében, hogy a lakosság ne vándoroljon más településre, minden elérhető legyen, amire szükségük van. Mezőnyárád község a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás és 2019. január 1-től a Miskolci Hulladékgazdálkodási Társulás tagja lett.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Szlovákia közelsége szükségessé teszi, ezen nemzetség közelebb hozatalát annak érdekében, hogy együttműködve építsük, szépítsük közös érdekeinket.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A település életében jelen lévő szervezetek segítségével erősödik a nemzeti összetartás, a hagyományok megőrzése, tovább művelése, az egészségmegőrzés, életkörülmények javítása, a szabadidő tartalmas eltöltésének lehetősége, szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, gyermek és ifjúságvédelem, rehabilitációs foglalkoztatás.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nemcsak az önkormányzat számára fontos az élhető település, hanem helyi, közeli vállalkozásoké, ezért együttműködve dolgozunk azon, hogy az esélyegyenlőséget minden területen biztosítani tudjuk.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során konzultáltunk az illetékes és érintett partnercsoportok képviselőivel, a civil szervezetekkel, intézmények vezetőivel. Az elkészítés folyamatába bevonásra kerültek, egyéni problémák és megoldási alternatívák felvázolására is lehetőségük volt, melyeket közösen megvitattunk és ezek alapján elkészítettük jelen programunkat. Önkormányzatunk ügyfélfogadási rendje szerint várta a jelentkezőket, akik hozzászólhattak a program kidolgozásához. A program megvalósíthatóságát és szakmaiságát is mindvégig szem előtt tartottuk. A különböző szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeit személyesen kezeltük, hirdető fórumainkon nyilvánossá tettük a közreműködés lehetőségét.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Mezőnyárád Község Települési Esélyegyenlőségi Programja mindenki számára nyilvános és elérhető. A hozzáférés Mezőnyárádi Közös Önkormányzati Hivatalban,

ügyfélfogadási időben, vagy előre egyeztetett további időpontban megtekinthető, valamint Mezőnyárád község Önkormányzat honlapján közzétételre került.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Munkanélküliség.	Közfoglalkoztatási programba történő bevonás.
Gyermekek	Egészségfejlesztési, sport, szabadidős és szünidős programok hiánya, egészségtudatos életvitel és a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	Egészséges életmódra nevelés
Nők	Nők elhelyezkedésének nehézségei, magas munkanélküli nők száma.	Mini bölcsődei nevelés bevezetése.
Idősek	Informatikai jártasság hiánya.	Informatikai képzések szervezése.
Fogyatékkal élők	Adatgyűjtés hiánya	Adatgyűjtés, a fogyatékossággal élők szükségleteinek feltárására

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint **intézkedés címe, megnevezése**	Az intézkedésbe bevont **aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst**
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Közfoglalkoztatás szervezése	Partner: önkormányzat **Felelős: polgármester**
Gyermekek	Szünidei programok egészségtudatos életvitel és megelőzés	Partner: önkormányzat, óvoda, iskola **Felelős: polgármester**
Nők	Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési problémái.	Partner: önkormányzat, Foglalkoztatási Hivatal **Felelős: polgármester**
Idősek	Informatikai képzés az idősek körében	Partner: önkormányzat, könyvtár **Felelős: polgármester**
Fogyatékkal élők	Adatgyűjtés, a fogyatékossággal élők szükségleteinek feltárására	Partner: önkormányzat **Felelős: polgármester**

Jövőképünk

Mezőnyárád község Önkormányzatának Képviselő-testülete eddig is figyelemmel kísérte a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeit és folyamatosan igyekszik olyan intézkedéseket tenni, amely, ezen csoportok életminőségének javítását szolgálja. Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenrangúan vannak kezelve.

Fontos számunkra, a mélyszegénységben élők felzárkóztatása.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi, lelki, szellemi fejlődésének elősegítését. Az önkormányzat számos intézkedésekkel igyekszik a gyerekek bölcsődei, óvodai, iskolai nevelését támogatni. A gyermekes családok számára anyagi és egyéb támogatást, programot biztosítani.

Folyamatosan odafigyelünk, hogy az idősek ne váljanak bűncselekmény áldozatává.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkaerő-piacra történő visszatérését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életének megkönnyítésére.

Az önkormányzat minden intézkedése arra irányul, hogy településünk minél élhetőbb legyen.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Cím	Közfoglalkoztatás szervezése
Leírás:	A településen élő aktív korúak körében magas a munkanélküliség, melyet közfoglalkoztatás szervezésével szeretnénk csökkenteni.
Felelős és határidő:	Polgármester 2028. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	A munkanélküliség csökkentése. Munkahelyteremtés.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	Helyi adottságok feltérképezése Pályázat benyújtása közfoglalkoztatásra Új munkahelyek létrehozása Régi munkahelyek megtartása
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Önkormányzati adatok KSH TeIR Helyi adatgyűjtés
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Pályázati pénz Támogatás Technikai háttér Szakemberek megléte
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható és megvalósítható, továbbá addig, amíg a közfoglalkoztatás finanszírozása biztosított.

Cím:	Gyermekek részére szünidei programok szervezése.
Leírás:	Ezzel az intézkedéssel szeretnénk megoldani azt, hogy községünk gyermekei kulturált körülmények között tölthessék el szabadidejüket. A hátránykompenzáló programokkal szeretnénk biztosítani a tanuláshoz megfelelő környezetet, hogy megfelelően fel tudjanak készülni a tanórákra. Fontos, hogy a rászoruló gyermekek étkeztetését is biztosítsák ezek a programok.
Felelős és határidő:	polgármester - 2028. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtávú: tájékoztatás, pályázati lehetőségek felkutatása Középtávú: programok szervezése Hosszú távú: hátránykompenzáló program léte, a gyermekek kulturáltan tudják eltölteni szabadidejüket, szünidei programok szervezése, lebonyolítása.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	- igényfelmérés, - pályázati lehetőségek felkutatása, - szünidei programok szervezése,
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Önkormányzati adatok, helyi adatgyűjtés.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Pályázati pénz, támogatás, önkormányzati forrás, technikai háttér, személyzet.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Működési és pályázati támogatottságának függvénye, a pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján. Pályázati támogatás függvényében folyamatosan megvalósítható, ha a célcsoport tagjai pozitívan állnak hozzá.

Cím:	Képzések szervezése a nők munkaerő-piaci esélyeik növelése érdekében.
Leírás:	A nők az országos tendenciákhoz hasonlóan községünkben alulképzettek. Ezzel az intézkedéssel a munkaerő-piaci esélyeiket szeretnénk növelni.
Felelős és határidő:	polgármester - 2028. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	III. A nők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Cél: munkaerő-piacra jutás a nők köréből. Rövidtávú: adatgyűjtés - folyamatos Középtávú: képzések elindítása Hosszú távú: még több képzés indítása, egy több nő szerez szakképzettséget.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	- igények felmérése, - pályázati lehetőségek felkutatása, - tájékoztatás a lehetőségekről, - képzések szervezése, - szakképzettségek megszerzése, - még több képzés indítása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	önkormányzati adatok, munkaügyi központ adatai
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	- pályázati pénz, - támogatás, - technikai háttér, - szakemberek megléte.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Pályázati lehetőség esetén megvalósítható, a pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján.

Cím:	Informatikai képzések szervezése az idősek részére
Leírás:	Községünkben a digitális írástudatlanság jellemző probléma az idősek tekintetében. Szeretnénk növelni az informatikai eszközök használni tudók számát oktatás keretein belül, ezzel növelve számukra az egyenlő esélyű hozzáférést a különböző információkhoz.
Felelős és határidő:	polgármester - 2028. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	IV. Az idősek esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Rövidtávú: tájékoztatás, képzés szervezése Középtávú: egyre többen vesznek részt az informatikai képzésen Hosszú távú: további képzések indítása
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	Igényfelmérés, jelentkezők összeírása, képzés megszervezése, illetve folytatása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	önkormányzati adatok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	támogatás önkormányzati forrás technikai háttér szakemberek megléte
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	megvalósítható, ha a célcsoport tagjai pozitívan állnak hozzá.

Cím:	Adatgyűjtés, a fogyatékossággal élők szükségleteinek felmérésére, majd ezt követően a megfelelő intézkedésekkel életfeltételeik javítása
Leírás:	A különböző fogyatékossággal élők számáról nincs adat.
Felelős és határidő:	polgármester-2028. 12. 31.
Az intézkedés felelőse:	Polgármester
Kategória:	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél:	Nincsenek konkrét adatok a különféle fogyatékossággal élőkről, ezért adatgyűjtés, felmérés céljából kapcsolat felvétel a megyei érdekvédelmi szervezetekkel, A különféle fogyatékossággal élők szükségleteiről tájékozódás, A szükségletek ismeretében Intézkedési Terv kidolgozása.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Helyi Esélyegyenlőségi Program
Az intézkedés tartalma:	Adatgyűjtés a különféle érdekvédelmi szervezetektől, a szükségletek megismerése után Intézkedési terv kidolgozása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok):	Kérdőív
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai):	Humán erőforrás, pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága:	Ismertté válnak a különféle fogyatékkal élőkkel kapcsolatos információk. Meghatározásra kerülnek a szükséges tennivalók Intézkedési Terv összeállításával.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma											
	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	**Közfoglalkoztatás szervezése**	**A településen élő aktív korúak körében magas a munkanélküliség, melyet közfoglalkoztatás szervezésével szeretnénk csökkenteni.**	**A munkanélküliség csökkentése. Munkahelyteremtés**	**Helyi Esélyegyenlőségi Program**	**Új Roma Stratégia**	**Helyi adottságok feltérképezése Pályázat benyújtása közfoglalkoztatásra Új munkahelyek létrehozása Régi munkahelyek megtartása**	**Polgármester**	**2028.12.31.**	**Önkormányzati adatok KSH TeIR Helyi adatgyűjtés**	**Pályázati pénz Támogatás Technikai háttér Szakemberek megléte**	**Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható és megvalósítható, továbbá addig, amíg a közfoglalkoztatás finanszírozása biztosított.**	**A közfoglalkozás szervezése folyamatosan történik, hogy minél több munkanélküli lakost be tudjunk vezetni a munka világába.**

	II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	**Gyermekek részére szünidei programok szervezése**	**programok hiánya (pl. nyári tábor). Ezzel az intézkedéssel szeretnénk megoldani azt, hogy községünk gyermekei kulturált körülmények között tölthessék el szabadidejüket. A hátránykompenzáló programokkal szeretnénk biztosítani a tanuláshoz megfelelő környezetet, hogy megfelelően fel tudjanak készülni a tanórákra. Fontos, hogy a rászoruló gyermekek étkeztetését is biztosítsák ezek a programok**	**Rövidtávú: tájékoztatás, pályázati lehetőségek felkutatása Középtávú: programok szervezése Hosszú távú: hátránykompenzáló program léte, a gyermekek kulturáltan tudják eltölteni szabadidejüket, szünidei programok szervezése, lebonyolítása**	**Helyi Esélyegyenlőségi Program**	**Legyen jobb gyerekeknek**	**- igényfelmérés, - pályázati lehetőségek felkutatása, - szünidei programok szervezése**	**Polgármester**	**2028.12.31.**	**Önkormányzati adatok, helyi adatgyűjtés**	**Pályázati pénz, támogatás, önkormányzati forrás, technikai háttér, személyzet**	**Működési és pályázati támogatottságának függvénye, a pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján. Pályázati támogatás függvényében folyamatosan megvalósítható, ha a célcsoport tagjai pozitívan állnak hozzá**	**A gyermeke szünidei programjának megszervezése folyamatos, amiben nagy segítségre vannak a helyi Általános Iskola pedagógusai**
	III. A nők esélyegyenlősége											

1	**Képzések szervezése a nők munkaerő-piaci esélyeik növelése érdekében**	**A nők az országos tendenciákhoz hasonlóan községünkben alulképzettek. Ezzel az intézkedéssel a munkaerő-piaci esélyeiket szeretnénk növelni.**	**Cél: munkaerő-piacra jutás a nők köréből. Rövidtávú: adatgyűjtés - folyamatos Középtávú: képzések elindítása Hosszú távú: még több képzés indítása, egy több nő szerez szakképzettséget.**	**Helyi Esélyegyenlőségi Program**	**Nem releváns**	**igények felmérése, - pályázati lehetőségek felkutatása, - tájékoztatás a lehetőségekről, - képzések szervezése,**	**Polgármester**	**2028.12.31.**	**Önkormányzati adatok, munkaügyi központ adatai**	**- pályázati pénz, - támogatás, - technikai háttér, - szakemberek megléte.**	**Pályázati lehetőség esetén megvalósítható, a pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján**	**A határidő módosításra került, mivel Mezőnyárád község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013. október 30-tól hatályos, az öt év akkor telik le.**
	IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	**Informatikai képzések szervezése az idősek részére**	**Községünkben a digitális írástudatlanság jellemző probléma az idősek tekintetében. Szeretnénk növelni az informatikai eszközök használni tudók számát oktatás keretein belül, ezzel növelve egyenlő esélyű hozzáférést a különböző információkhoz.**	**Rövidtávú: tájékoztatás, képzés szervezése Középtávú: egyre többen vesznek részt az informatikai képzésen Hosszú távú: további képzések indítása**	**Helyi Esélyegyenlőségi Program**	**Nem releváns**	**Igényfelmérés, jelentkezők összeírása, képzés megszervezése, illetve folytatása.**	**Polgármester**	**2028.12.31.**	**Önkormányzati adatok**	**támogatás önkormányzati forrás technikai háttér szakemberek megléte**	**megvalósítható, ha a célcsoport tagjai pozitívan állnak hozzá**	**A maximális határidő került megállapításra, mivel még pályázat útján nem tudtuk megvalósítani az idős emberek informatikai képzését. A határidő végéig minden képen megvalósításra kerül a kitűzött terv szerint**
	V. A fogyatékossággal élő személyek esélyegyenlősége											

1	**Adatgyűjtés, a fogyatékossággal élők szükségleteinek felmérésére, majd ezt követően a megfelelő intézkedésekkel életfeltételeik javítása**	**A különböző fogyatékossággal élők számáról nincs adat.**	**Nincsenek konkrét adatok a különféle fogyatékossággal élőkről, ezért adatgyűjtés, felmérés céljából kapcsolat felvétel a megyei érdekvédelmi szervezetekkel, A különféle fogyatékossággal élők szükségleteiről tájékozódás, A szükségletek ismeretében Intézkedési Terv kidolgozása.**	**Helyi Esélyegyenlőségi Program**	**Nem releváns**	**Adatgyűjtés a különféle érdekvédelmi szervezetektől, a szükségletek megismerése után Intézkedési terv kidolgozása.**	**Polgármester**	**2028.12.31.**	**Kérdőív**	**Humán erőforrás, pályázati forrás**	**Ismertté válnak a különféle fogyatékkal élőkkel kapcsolatos információk. Meghatározásra kerülnek a szükséges tennivalók Intézkedési Terv összeállításával.**	**Az adatgyűjtés folyamatos, hogy aktuális képet kapjunk a már látókörünkben lévő, és az új rászoruló fogyatékkal élő személyekről.**

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre, az esélyegyenlőségi problémák megvitatására és a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

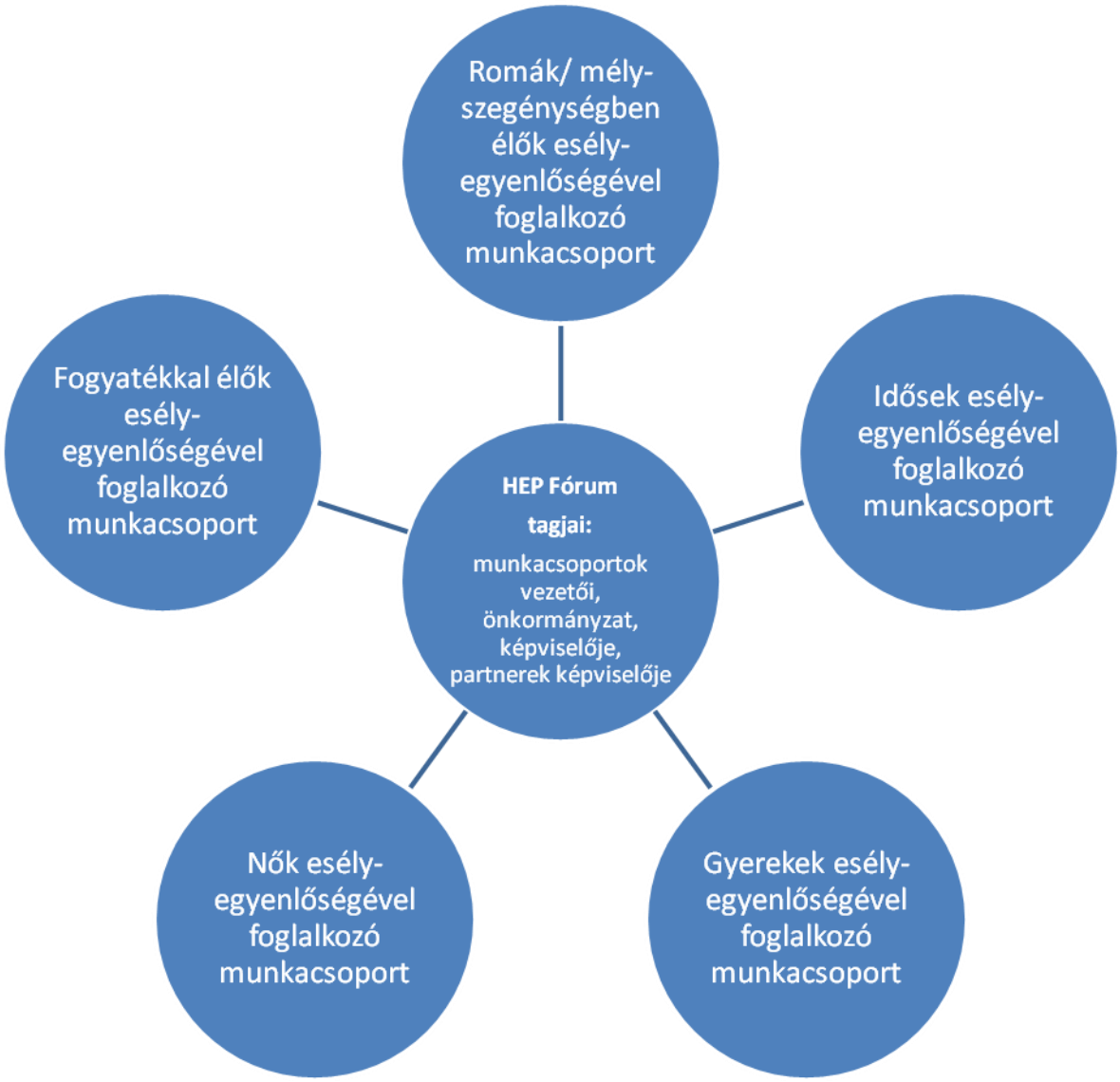

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori Polgármester és a képviselő-testület felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden**,** az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Mezőnyárád község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Mezőnyárád község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 52/2023.(IX..11.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum Mezőnyárád, 2023. szeptember 11.

Bárdos József Szabolcs
polgármester

Községi Önkormányzat 3. Mezőnyárád

A Mezőnyárád Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum Partner aláírás

Dátum Partner aláírás

Dátum Partner aláírás